

«لیلا فولادوند» از ۱۸ سال تجربه‌اش در مستندسازی حیات وحش و محیط زیست می‌گوید

زنی که با دوربینش به دل طبیعت زد

۳

بررسی تأثیر روانی بلا تکلیفی بر زندگی فردی و جمعی

زندگی در تعلیق

۶

چالش‌ها و جذابیت‌های نگهداری خودروهای قدیمی در ایران

داستان کلاسیک‌بازها

۴

نگاهی به فیلم «چشم بادومی» و موضوع «کی‌پار»ها

سوء تفاهمی درباره نوجوانی

۸

زمین، کاروانسراهای جهانی را می‌بلعد

۴

گزارش

پزشکیان:

در مجمع عمومی سازمان ملل از مواضع ایران می‌گویم

«هدار و نشست با ترفیقای اروپایی»

درستی باشیم، با یکدیگر دعوا نخواهیم داشت. رئیس‌جمهور یادآور شد: «باید در کنار همدیگر بنشینیم و با هم گفت‌وگو کنیم تا یکدیگر را بشناسیم، اما برخی کشورها زور می‌گویند و تخریب می‌کنند. با این کشورها نمی‌توان گفت‌وگو کرد. در مجمع عمومی سازمان ملل از مواضع ایران می‌گویم و از همکاری در چارچوب حق و حقیقت و برابری سخن می‌کنم. این‌طور نیست که اسرائیل فقط در امنیت باشد، باید امنیت همه مردم دنیا حفظ شود. از فرصت استثنایی سازمان ملل استفاده می‌کنم تا باورها و باورهایمان را با صدای رسا در نیویورک به گوش جهان برسانیم.»

«هدار و نشست با ترفیقای اروپایی»

همزمان با سفر رئیس‌جمهور به نیویورک، عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، هم در دیدار با «الینا والتون»، وزیر خارجه فنلاند، با تبیین رویکرد مسئولانه ایران در رابطه با موضوع هسته‌ای، نسبت به تبعات هرگونه استفاده ایزاری سه کشور اروپایی از شورای امنیت برای اعمال فشار علیه ایران هشدار داد. این هشدار عراقچی درحالی‌است که یک منبع دیپلماتیک فرانسوی از دیدار «سید عباس عراقچی»، وزیر خارجه ایران و «ایوت کوپیر»، پوهان واده‌فول و «ژان توتل بارو» وزیر خارجه انگلیس، آلمان و فرانسه و همچنین «کایا کالاس» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک خبر داد. به گزارش ایسنا و به نقل از خبرگزاری فرانسه، «رافائل گروسی» مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز در این نشست حضور خواهد داشت.

براساس این گزارش، عراقچی روز دوشنبه و در بدو ورود به نیویورک گفته بود: «در جریان سفر به نیویورک با عمده وزرای خارجه اروپایی دیدار خواهم کرد. این مقطعی است که طرف‌های مقابل باید تصمیم بگیرند که آیا همکاری را انتخاب می‌کنند یا تقابل را.» وزیر خارجه ایران ابراز امیدواری کرد: «امیدوارم در

آقای علی گنج‌کریمی

انتصاب شما را به‌عنوان معاون پشتیبانی و منابع انسانی سازمان جوانان هلال احمر ایران تبریک می‌گویم. امید که در سمت جدید همچون گذشته موفق و سربلند باشید.

خدیشی - مدیرمسئول روزنامه «پیام ما»

روزنامه

سایه‌ما

سال بیست‌ونیم | شماره پیاپی ۳۳۳۰ | چهارشنبه ۲ مهرماه ۱۴۰۴ | قیمت ۵ هزار تومان

www.payama.ir

کمبود ۲۰۰ قلم دارو، بدهی ۱۰۰ همتی بیمه‌ها و همدار درباره بحران آنتی‌بیوتیک‌ها

داروگروگان خودتحریمی

۲

لزوم تغییر پارادایم دیپلماسی آب ایران

تشنه در خانه پرتنش در مرزها

۵

گزارش

سخنگوی دولت اعلام کرد

ذخایر سوخت نیروگاه‌ها مطلوب است

ایران که رئیس‌جمهوری به‌خوبی از آن استفاده می‌کنند. همه تلاش‌ها بر این است که جلوی فشارها گرفته شود. باید از ظرفیت دیپلماسی و کشورهای موجود استفاده شود. جمهوری اسلامی ایران با کشورهای منطقه پیوند ناگسستنی دارد؛ دیپلماسی زیرساختی است برای توسعه روابط و ارتباط با چین از اهمیت مهمی برخوردار است. اینکه چه اتفاقی خواهد افتاد، پس از مکانیزم پس‌گشت به‌خصوص با چین جزو موضوعات راهبردی دولت است.»

سخنگوی دولت در بخش دیگری از این نشست در پاسخ به سؤالی درباره کمبود نپادهای کشاورزی توضیح داد: «طبق اعلام وزیر جهادکشاورزی تأمین و توزیع سه میلیون تن کود به‌صورت یارانه‌ای صورت گرفته است. ما باید محدودیت آب را به رسمیت بشناسیم و امیدوارم رعایت کردن در مصرف آب مورد توجه قرار بگیرد. بخشی از افزایش قیمت جهانی است؛ ما مشکلی درخصوص سم نداریم و درباره کود هم نظارت وجود دارد.»

داشته باشیم. گزارش کار هیئت کار به‌عنوان کسی که باید بخشنامه‌ها را تدوین کند، ارائه شد و درباره خطمشی بودجه ۱۴۰۵ اقداماتی صورت گرفت. دولت خود را موظف می‌داند این مسئله در زمان خود و بوقع انجام شود. موضوع معیشت مردم نیز مورد توجه بود. استفاده از ظرفیت منطقه و همسایگان از برنامه‌های دولت بود؛ ظرفیت مبادلات تجاری با کشورهای همسایه و تسریع مرادات غیرنفتی نیز از دیگر برنامه‌های دولت برای واردات و صادرات است؛ گسترش ارزش‌افزوده تولیدات جزو موضوعاتی است که دولت دنبال می‌کند.»

مهاجرانی در پاسخ به سؤالی درباره افزایش قیمت‌ها و مکانیزم ماشه نیز گفت: «افزایش نقدینگی که دستگاه‌های مربوطه برای مدیریت آن تلاش می‌کنند نیز بخشی از پیامد تحریم است. برخی اقلام شامل قیمت‌گذاری مصوب نمی‌شود، نظیر برنج داخلی، و برخی نظیر برنج وارداتی شامل این مسئله می‌شود. در مورد مرغ مشکلاتی نظیر قطعی برق و گرما بود که مدیریت وزارت جهادکشاورزی منجر به بهبود وضعیت شد؛ دولت مواظب است مشکلی برای معیشت مردم ایجاد نشود.»

مهاجرانی همچنین گفت: «ما از قبل می‌دانستیم اروپایی‌ها پس از خروج آمریکا از برجام کمکی نکردند و شاهد فشارهای سنگین بر اقتصاد ایران بودیم. دستگاه دیپلماسی ما و رئیس‌جمهور در هر فرصتی برای رفع مشکلات مردم تلاش می‌کنند. گفت‌وگو یک فعل دوطرفه است و باید باهم بنشینیم در مورد یک موضوع صحبت کنیم. سخنگاه (تریبون) سازمان ملل مهم است و فرصتی است برای نشان دادن نایابی مردم

ایپام‌ها زمستان سال گذشته، نبود سوخت کافی در نیروگاه‌ها، کمبود گاز و سوخت مایع یکی از علت تداوم خاموشی‌های تابستانه تا پاییز و زمستان اعلام شد. حالا در نخستین روز پاییز سخنگوی دولت می‌گوید نیروگاه‌های تجدیدپذیر به کمک کاهش مصرف سوخت برای تولید برق آمده‌اند و هم‌زمان وضعیت ذخیره‌سازی سوخت نیروگاهی نیز شرایط مطلوب‌تری دارد. فاطمه مهاجرانی «در پاسخ «پیام ما» گفت: «ذخایر سوخت در نیروگاه‌ها وضعیت بهتری نسبت به سال گذشته دارد. سال ۱۴۰۳ من این عدد را اعلام کرده بودم که ذخایر سوخت ما در اول شهریور سال گذشته، حدود ۴۰ تا ۴۵ درصد کمتر از اول شهریور ۱۴۰۲ بود. امسال شرایط بهتر است، اما همچنان موضوع مدیریت مصرف تولید یک موضوع است و جلوگیری از افت فشار و تلفات و مدیریت مصرف موضوع دیگری است که باید روی آن کار شود.»

سخنگوی دولت در بیست‌وچهارمین نشست خبری خود روز سه‌شنبه، اول مهر ۱۴۰۴، اعلام کرد به‌رغم اینکه بارندگی آغاز شده، اما باز هم با مشکل خشکسالی مواجه‌ایم. شورای عالی آب نیز روز دوشنبه، ۳۱ شهریور ۱۴۰۴، با محوریت تأمین آب برای استان‌ها تشکیل شد و تصمیم‌هایی در این زمینه گرفته شد تا از مناقشات احتمالی میان مردم سر آب جلوگیری شود. فاطمه مهاجرانی همچنین اعلام کرد بیش از دو هزار فضای آموزشی در اختیار دانش‌آموزان قرار دارد و ۹۸ درصد کلاس‌اولی‌ها توانستند در مدارس ثبت‌نام کنند؛ «این رقم مهمی است. طبق گزارش معاون آموزشی در مورد آن دو درصد که واجد شرایط ثبت‌نام بودند اما ثبت‌نام نکردند، نیز پیگیری خواهد شد.»

«مقید به زمان تحویل بودجه»

او همچنین در بخش دیگری از صحبت‌هایش با توجه به فصل بودجه‌ریزی گفت: «موضوع نظم‌بخشی به بودجه جزو موضوعات الزامی است. دولت و مجلس می‌توانند در این موضوع همکاری شایانی داشته باشند. امیدوارم بودجه‌ریزی مبتنی‌بر عملکرد

رایزنی‌های این چند روز بشود به آن نقطه رسید؛ در غیر این‌صورت جمهوری اسلامی ایران اقداماتی که باید را اتخاذ می‌کند.» در همین حال «علی لاریجانی»، دبیر شورای عالی امنیت ملی، روز گذشته در نشست با اعضای اتاق بازرگانی در توضیح اقدامات انجام‌شده درباره موضوع «اسنپ‌بک» گفت: «ایران همه راه‌های ممکن برای حل‌وفصل موضوع از طریق مذاکره را پیموه است، اما طرف‌های مقابل زیاده‌خواهی و سنگ‌اندازی کرده‌اند. به‌عنوان نمونه، فرانسه از طریق مدیرکل آژانس پیام داد که اگر با آژانس به ترتیبات خاصی برسید، ما تقاضای اسنپ‌بک را پس می‌گیریم. این توافق انجام شد و وزیر امور خارجه ما در مصر آن را امضا کرد. علت نیاز به ترتیبات خاص این بود که برخی مراکز هسته‌ای بمباران شده بود و بازرسی از آنها نمی‌توانست طبق روال عادی انجام گیرد و باید ملاحظات امنیتی و مصوبه مجلس در نظر گرفته می‌شد. باین‌حال، آنان به وعده خود عمل نکردند.» لاریجانی افزود: «سیس طرحی از سوی اروپایی‌ها و طرح دیگری از سوی روسیه مطرح شد. ایران با ملاحظاتی هر دو طرح را پذیرفت که شش ماه زمان برای مذاکره تعیین کرده بودند، اما باز هم آن‌ها قول خود وفادار نماندند و پیگیری اسنپ‌بک در شورای امنیت شد.»

او ادامه داد: «نخست، در طرح اولیه آمریکایی‌ها شرطی مطرح شد که هیچ انسان با غیرتی نمی‌پذیرد؛ کاهش برد موشک‌ها به کمتر از ۵۰۰ کیلومتر؛ آیا چنین چیزی برای یک ایرانی قابل قبول است؟ مشکل دقیقاً همین‌جاست که آنها مطالباتی غیرقابل‌قبول مطرح می‌کنند. دوم، در برجام سازوکاری پیش‌بینی شده بود تا اگر طرفی به تعهدات خود عمل نکند، طرف دیگر بتواند واکنش نشان دهد. چه کسی تعهداتش را زیر پا گذاشت؟ نخست آمریکا از توافق خارج شد، سپس اروپایی‌ها پایبند نبودند و در ادامه حتی اقدام به بمباران کردند. حال چه کسی باید اعتراض کند؟» دبیر شورای عالی امنیت ملی کشور با اشاره به سابقه بدعهدی غرب در مذاکرات گفت: «اگر پیشنهادی معقول و منصفانه با تضمین منافع ایران ارائه شود، آن را می‌پذیریم. اما نسبت به منافع و امنیت ملی تعصب داریم و ایستادگی خواهیم کرد؛ همان‌گونه‌که در موضوع برد موشکی ایستادیم.»

| Getty Images |

کمبود ۲۰۰ قلم دارو، بدهی ۱۰۰ همتی بیمه‌ها و هشدار درباره بحران آنتی‌بیوتیک‌ها

دارو گروگان خودتحریمی

در حالی وارد نیمه دوم سال ۱۴۰۴ می‌شویم که نگرانی‌ها درباره وضعیت دارو و کمبودهای احتمالی افزایش یافته است. «اکبر عبدالله اصل»، مدیرکل امور دارو سازمان غذا و دارو، هشدار داده که به‌دلیل تأخیر در تخصیص ارز و مشکلات بانکی، حتی تأمین داروهای ضروری نیز در معرض خطر قرار دارد.
باین‌حال، «هادی احمدی»، عضو هیئت‌مدیره انجمن داروسازان ایران، در گفت‌وگو با «پیام ما» با اشاره به کسری حدود ۲۰۰ قلم دارو در کشور، تأکید کرد اگر مطالبات صنعت دارو از بیمه‌ها بموقع پرداخت و منابع مالی تأمین شود، بخش خصوصی توان عبور از این شرایط را دارد.

بازار دارویی ایران در حالی وارد نیمه دوم سال ۱۴۰۴ می‌شود که نشانه‌های متناقضی از «تاب‌آوری» و «بحران» در آن دیده می‌شود. از یک‌سو تولید داخلی توانسته بخش عمده نیاز کشور را تأمین کند و از دیگر سو، کمبود نقدینگی، بدهی سنگین بیمه‌ها و تأخیر در تخصیص ارز، زنجیره تأمین دارو را تهدید می‌کند. در روزهای اخیر یکی از مدیران سازمان غذا و دارو از آینده تأمین برخی داروهای حیاتی مانند آنتی‌بیوتیک‌ها ابراز نگرانی کرد.

اکبر عبدالله اصل، مدیرکل امور دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو، در رابطه با چشم‌انداز بازار دارویی کشور، گفت: «شرکت‌های واردکننده دارو در ایران به‌دلیل مشکلات موجود عملاً قادر به انتقال ارز نیستند و سیستم بانکی کشور همچنان تحت تحریم قرار دارد و انتقال پول در شرایط فعلی دشوار است. در حال حاضر اگرچه طبق معاهدات، دارو تحریم نیست، اما تجارت دارو تحریم است و این موضوع در مسیر تأمین دارو مشکل ایجاد می‌کند. از سوی دیگر، بانک مرکزی که روی کاغذ تنها یک ماه در تخصیص ارز عقب است، در واقعیت حدود پنج ماه در این زمینه تأخیر دارد. با ادامه یافتن وضعیت فعلی، بحران دارویی کشور تشدید خواهد شد و حتی برای داروهای ضروری مانند آنتی‌بیوتیک نیز با کمبود مواجه خواهیم بود.»

عبداللهی اصل هشدار داد: «نمی‌توان انتظار داشت داروهای بیماران خاص به‌طورکامل در داخل کشور تأمین شود. از سوی دیگر، در شرایط فعلی نمی‌توان انتظار بیش‌ازاین داشت و باید بپذیریم با مشکل کمبود دارو مواجه‌ایم. با این روند به آینده دارو خوش‌بین نیستیم و معتقدم وضعیت کنونی، بهتر از آینده‌ای است که در حوزه دارو پیش رو خواهیم داشت.»

۲۰۰ قلم دارو کسری داروخانه

هشدار این مقام سازمان غذا و دارو در حالی مطرح می‌شود که به‌گفته هادی احمدی، عضو انجمن داروسازان ایران، کشور با ۲۰۰ قلم کسری دارو وارد نیمه دوم سال ۱۴۰۴ می‌شود. اگرچه به‌گفته او اگر مطالبات صنعت دارو

از بیمه‌ها بموقع پرداخت شود، بخش خصوصی می‌تواند بدون نگرانی این دوران را بگذراند.
احمدی در گفت‌وگو با «پیام ما»، با اشاره به سخنان مدیرکل دارو سازمان غذا و دارو گفت: «بهره پودر مسئولان با احتیاط بیشتری سخن می‌گفتند. ما که در میدان عمل هستیم، وضعیت را بهتر لمس می‌کنیم. بخش خصوصی در بحران کرونا و در دوره‌های دشوار مانند جنگ دوازده‌روزه ما دارد، به شرط آنکه به آن میدان داده شود. اکنون حدود ۹۸ درصد داروی مورد نیاز کشور در داخل تولید می‌شود و بیش از ۵۰ درصد مواد اولیه نیز تولید داخلی است. اما تأمین پایدار دارو مستلزم حمایت مالی و نگاه استراتژیک به این حوزه است.»

او درباره وضعیت دارویی کشور در سال جاری گفت: «در نیمه نخست سال شرایط مطلوب بود. ذخایر آنتی‌بیوتیک و سرم کافی است و حتی برای پایان سال نیز مشکلی نداریم. شرکت‌ها مواد اولیه را تهیه کرده‌اند و توان تولید وجود دارد. بنابراین، فعلاً در این حوزه‌ها جای نگرانی نیست.»
باین‌حال، احمدی از کسری حدود ۲۰۰ قلم دارو خبر داد و توضیح داد: «کمبود دارو موضوعی جهانی است و حتی در آمریکا هم رخ می‌دهد. در ایران نیز بیشتر این کمبودها مربوط به برخی داروهای وارداتی، مکمل‌ها یا داروهای تخصصی است که به‌مرور جایگزین می‌شوند و تهدیدی برای نظام محسوب نمی‌شود.»

۱۴ دارو گروگان بیمه‌ها

در سال‌های اخیر یکی از مشکلات اصلی حوزه دارو عدم نقدینگی و تأخیر بیمه‌ها، بوده است. به‌گفته مدیران دارویی کشور، این موضوع همچنان در هر دو بخش خصوصی و دولتی موجب تشدید مشکلات این صنعت حیاتی کشور شده است.
«هدی پیرصالحی»، رئیس سازمان غذا و دارو، میزبان طلب حوزه دارو تجهیزات پزشکی از بیمه‌ها را ۱۰۰ همت دانست و گفت: «در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی مجموع بدهی بخش دولتی و خصوصی بیش از ۱۰۰ همت است که نزدیک ۴۵ همت در حوزه دانشگاهی و بیمارستانی و

بیست‌وهفتم» سهم بیمه پرداختی بیمه‌شدگان را صرف درمان کند، اما چنین نمی‌کند. آخرین پرداخت سازمان تأمین اجتماعی برای اسناد بیمه‌ای اسفند ۱۴۰۳ بود و هفت ماه است که این سازمان به صنعت دارو پرداختی نداشته است. امروز داروخانه‌ها حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان از تأمین اجتماعی طلبکار هستند و همین موضوع باعث شده است از سال گذشته تا امروز پنج هزار میلیارد تومان، چک داروخانه‌ها و شرکت‌های پخش برگشت بخورد. متأسفانه این وضعیت به یک خودتحریمی تبدیل شده که از تحریم‌های خارجی آسیب‌زاتر است.»

احمدی با اشاره به قوانین پرداخت مطالبات صنعت دارو افزود: «طبق قانون، سازمان‌های بیمه‌گر موظف‌اند ظرف مدت مشخص بخشی از مطالبات را پرداخت کنند. حتی مقرر شده است ۶۰ درصد اسناد الکترونیکی حداکثر ۱۵ روز بعد تسویه شود. اما امروز شاهدیم که هیچ‌یک از این الزامات قانونی رعایت نمی‌شود. قانون نمی‌تواند برای برخی الزام‌آور و برای برخی دیگر صرفاً یک چراغ سبز برای عبور باشد. بر همین اساس، نمایندگان مجلس و کمیسیون اصل ۹۰ باید به‌صراحت از سازمان‌های بیمه‌گر توضیح بخواهد. صنعت دارو نمی‌تواند بیش‌ازاین معطل بماند.»

او یادآور شد: «بخش خصوصی توان عبور از بحران‌ها را دارد، اما به شرط اینکه دولت خود را از تصدی‌گری اقتصادی کنار بکشد و نقش ناظر را ایفا کند. اگر مطالبات بموقع پرداخت شود، نظام دارویی کشور تاب‌آوری بالایی دارد و می‌تواند دست‌کم شش ماه در برابر مشکلات مقاومت کند. آنچه امروز بیش از تحریم خارجی ما را آزار می‌دهد، تحریم داخلی و بی‌توجهی به قوانین است.»
مشکلات بیمه با صنعت دارو تنها پرداخت مطالبات نیست، بلکه نحوه پوشش‌دهی داروها و عدم ورود داروهای جدید به لیست بیمه‌ها نیز هم صنعت دارو، بیماران را آزار می‌دهد. از سوی دیگر، مدیرکل دارو سازمان غذا و دارو نیز با انتقاد عدم تمکین بیمه‌ها به قانون پرداخت مطالبات و همچنین عدم پوشش بیمه‌ای برخی داروها گفت: «بیمه‌ها موظف هستند داروهایی را که وارد فهرست دارویی کشور می‌شوند پوشش دهند، اما به‌عنوان مثال بیمه تأمین اجتماعی درآمدش را صرف حقوق بازنشستنه‌ها می‌شود و بیمه سلامت را نیز صرف خورد و خوراک بیمارستان‌ها می‌کنند و تا می‌توانند دارو را عقب می‌اندازند.»

عبداللهی اصل همچنین افزود: «مشکل دیگر آن است که به‌عنوان مثال بیمه داروی هزار تومانی را ۷۰ درصد پوشش می‌دهد و داروی ۷۰ میلیون‌ی را هم ۷۰ درصد پوشش می‌دهد. بنابراین، داروهای گران‌قیمت برای بیمار گران تمام می‌شود. بیمه باید این ریسک را تقسیم کند. در حال حاضر، قیمت چهار تا انسولین از قیمت یک نان سنگک دولتی کمتر است. بیمه‌ها می‌توانند با تقسیم ریسک پرداخت‌هایشان را در حوزه‌هایی مانند سرطان‌ها و بیماریان متابولیک بیشتر کنند. در حال حاضر، این تعادل اصلاً برقرار نیست.»

کسادپرفروشی و سیاست نادرست توزیع واکسن

این مشکلات درحالی‌است که در روزهای اخیر یکی از مشکلات دارویی کشور دوباره سرپاز کرد و کمبود واکسن آنفلوآنزا در داروخانه‌ها خود را نشان داد. احمدی این مشکل را ناشی از سیاست نادرست توزیع این واکسن دانست و گفت: «مسائل ۳.۵ میلیون دوز واکسن وارد کشور شده است، سیاست‌ها به‌گونه‌ای است که نخست باید واکسن داخلی توزیع شود. باین‌حال مردم بیشتر نوع خارجی را ترجیح می‌دهند؛ چراکه واکسن داخلی محدودیت سنی دارد و تنها برای افراد بالای ۱۸ سال توصیه می‌شود.»

او با بیان اینکه تنها مشکل ما توزیع نادرست این واکسن نیست، بلکه تخلف و سبذپرفروشی هم از سوی برخی شرکت‌ها، صورت می‌گیرد، گفت: «متأسفانه برخی شرکت‌ها، واکسن را به‌صورت نقدی یا همراه با فروش اجباری چند قلم دیگر عرضه می‌کنند. این تخلف آشکار است و باید سازمان‌های نظارتی به آن ورود کنند.»

آن‌گونه‌که از گفته‌های نمایندگان هر دو بخش دولتی و خصوصی صنعت دارو در کشور برداشت می‌شود، این است که ظرفیت تولید داخلی و توانمندی بخش خصوصی می‌تواند ضامن تأمین دارو باشد، اما بی‌توجهی به مطالبات صنعت، تأخیر بیمه‌ها و ضعف مدیریت ارزی، زنجیره دارو را در آستانه فروپاشی قرار داده است. امروز خطر اصلی نه تحریم خارجی، بلکه «خودتحریمی» داخلی است؛ هشدار جدی که اگر نادیده گرفته شود، بیماران نضتین قربانیان آن خواهند بود.

خبر

دانش آموزان ایرانی در دام چاقی

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت با اشاره به شیوع اضافه وزن و چاقی در دانش‌آموزان، بر لزوم محدودسازی موادغذایی ناسالم در محیط مدارس و همچنین در خانه‌ها توسط والدین تأکید کرد.

«احمد اسماعیل‌زاده» درباره وضعیت اضافه‌وزن و چاقی دانش‌آموزان گفت: «متأسفانه، آمار و ارقام بیانگر این است که شیوع اضافه‌وزن و چاقی در میان دانش‌آموزان به‌دلیل دریافت‌های غذایی نامناسب و کم‌تحرکی است که در میان آنها شایع است؛ این موضوع هشداردهنده است. نهنتها با چاقی و اضافه‌وزن دانش‌آموزان مواجه‌ایم، بلکه شیوع لاغری در برخی دانش‌آموزان وجود دارد. چنین شرایطی از اهمیت تغذیه و نقش این مؤلفه بر سلامت کودکان حکایت می‌کند.»

او درباره ضرورت تغذیه سالم در مدارس بیان کرد: «تغذیه سالم در سنین مدرسه نهنتها به سالم‌سازی جامعه و پیشگیری از بروز بیماری‌های مزمن در سال‌های بعدی زندگی کمک می‌کند، بلکه می‌تواند نقش بسزایی در یادگیری، رشد و تکامل کودکان داشته باشد.»

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت با بیان اینکه برنامه‌های متعددی به منظور بهبود وضعیت تغذیه دانش‌آموزان مدارس داریم، گفت: «آموزش تغذیه در سنین مدارس، یکی از اقدامات اساسی دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت است. دانش‌آموزان، کتاب درباره سلامت شامل مباحث مختلف مانند تغذیه دارند و همچنین مباحث مربوط به تغذیه با همکاری وزارت آموزش‌وپرورش در کتب آنها گنجانده شده است تا در ارتباط با تغذیه فرهنگسازی کنیم.»

اسماعیل‌زاده ادامه داد: «همچنین کارشناسان تغذیه که در مراکز بهداشتی کشور حضور دارند، موظف‌اند حداقل یک جلسه آموزشی در هر هفته در یکی از مدارس برگزار کنند و مباحث مربوط به تغذیه سالم را برای دانش‌آموزان یا والدین یا معلمان و مربیان یا انجمن اولیا مربیان ارائه دهند. اگرچه فرهنگسازی تغذیه را عملیاتی کرده‌ایم اما با کمبود کارشناس تغذیه در مراکز بهداشتی و درمانی مواجه هستیم و به همین دلیل، این احتمال وجود دارد که آموزش در برخی مناطق آن چنان که باید باشد، نیست. استفاده از ظرفیت بخش خصوصی را به‌منظور حل این مشکل در دستورکار قرار داده‌ایم تا علاوه‌بر آموزش در بخش دولتی برای آموزش از بخش خصوصی با تعرفه مناسب استفاده می‌کنیم تا خدمات خود در زمینه فرهنگسازی تغذیه را گسترش دهیم.»

او با بیان اینکه محدودسازی غذاهای ناسالم از دیگر برنامه‌های دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت است، تصریح کرد: «آموزش صرف و داشتن سواد تغذیه نمی‌تواند تضمین‌کننده سالم غذا خوردن باشد. محدودسازی موادغذایی ناسالم در محیط مدارس را در کانون توجه قرار داده‌ایم و والدین نیز باید به محدودسازی غذای ناسالم در محیط‌خانه توجه کنند و موادغذایی ناسالم را خیلی در اختیار فرزندان خود قرار ندهند.»

این مقام وزارت بهداشت درباره وضعیت نظارت بر توزیع موادغذایی در یوفه مدارس گفت: «یوفه‌ها که پایگاه تغذیه مدارس قلمداد می‌شوند، انواع موادغذایی مفید و غیرمفید را ارائه داده و در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهند. چندین سال است دفتر بهبود تغذیه، دستورالعمل پایگاه تغذیه سالم را از طریق وزارت بهداشت با همکاری وزارت آموزش‌وپرورش تدوین می‌کند و لیست موادغذایی و غذاهای مجاز و غیرمجاز را از طریق این دستورالعمل اعلام می‌کنیم.»

اسماعیل‌زاده ادامه داد: «دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت با معاونت‌های بهداشت دانشگاه‌های علوم‌پزشکی خواسته است با همکاری ادارات آموزش‌وپرورش نسبت به تهیه برنهایی برای معرفی لیست غذاهای غیرمجاز اقدام کنند تا دانش‌آموزان بر ارائه موادغذایی در یوفه‌ها اقدام کنند تا غذای ناسالم و غیرمجاز در مدارس وجود نداشته باشد.»

مدیر دفتر بهبود تغذیه جامعه وزارت بهداشت درباره چالش‌های تغذیه‌ای گفت: «متأسفانه، رغبت کودکان برای مصرف موادغذایی ناسالم بیشتر است و تمایل کمتری برای مصرف غذای سالم دارند. دفتر بهبود تغذیه، دستورالعمل چگونگی ارائه موادغذایی در پایگاه‌های تغذیه مدارس را تنظیم می‌کند، اما چگونگی نظارت بر اجرای این دستورالعمل برعهده کارشناسان بهداشت محیط مراکز جامع خدمات سلامت است و از عهده دفتر بهبود تغذیه خارج است. کارشناسان بهداشت محیط به مدارس مراجعه می‌کنند و اگر غذاهای غیرمجاز را در یوفه مدارس مشاهده کنند، در نوبت اول و دوم نسبت به صدور تذکر کتبی اقدام می‌کنند و در مراحل بعدی نسبت به پلمب و معرفی به مراجع غذایی اقدام می‌کنند.»

او یادآور شد: «اگرچه روال چگونگی اقدام می‌کند، اما متخلف در قانون آمده، اما در مرحله اجرا با مشکلاتی مواجه می‌شود. مدارس با کمبود اعتبار مواجه‌اند و برخی مدیران مدارس نیز پایگاه‌های تغذیه مدارس یعنی یوفه‌ها را یک منبع درآمد برای مدرسه قلمداد می‌کنند. مدیران مدارس، یوفه‌ها را به یک فرد اجاره می‌دهد و چندان نمی‌توانند به مستأجر یوفه بگویند قوانین وزارت بهداشت را رعایت کنند. همچنین، فردی که نسبت به اجاره یوفه مدرسه اقدام کرده، اگر بپاندن که تصمیم مدرسه بر فروش غذای سالم است و درنتیجه، سبب کاهش رغبت دانش‌آموزان برای خرید می‌شود، از اجاره یوفه خودداری می‌کند.» ایبنا

ایاسر مختاری |

روزنامه‌نگار|

اگر مطالبات بموقع پرداخت

شود، نظام دارویی کشور

تاب‌آوری بالایی دارد و

می‌تواند دست‌کم شش ماه

در برابر مشکلات مقاومت کند

گزارش

معدن کاوی کشورهای سرمایه‌دار در کشورهای فقیر و کم‌توسعه‌یافته، باعث نقض حقوق بشر شده است

استعمار محیط‌زیستی به‌نام «تجدیدپذیرها»

گزارش گاردین با عنوان «سرمایه‌گذاری در معدن‌گذار

موجب تخریب محیط‌زیست و نقض حقوق بشر شده است» در سپتامبر ۲۰۲۵ (شهریور ۱۴۰۴) می‌نویسد:

«بانک‌ها و سرمایه‌گذاران در دهه گذشته صدها میلیارد دلار سرمایه در کمپانی‌های معدن‌کاوی برای استخراج مواد معدنی مورد نیاز تولید صنفاخت خورشیدی، توربین‌های بادی، باتری‌ها، شبکه‌های برق و خودروهای برقی سرمایه‌گذاری کرده‌اند.»
در بخش دیگر این گزارش گفته شده است: «با این‌گونه حمایت‌های مالی، به‌شدت سیاست‌های محیط‌زیستی، اجتماعی و حکمرانی کشورهای مقصد را نقض کرده‌اند و هیچ حفاظت مؤثری از جوامع محلی و اکوسیستم‌ها بعمل نیاورده‌اند.»
گاردین تأکید می‌کند اگر هرچه سریعتر اصلاحاتی صورت نگیرد، این سرمایه‌گذاری‌ها با تشدید استخراج پرریسک مواد معدنی، هم اهداف اقلیمی و طبیعی را نادیده می‌گیرند و هم روی حقوق بشر پای می‌گذارند. این گزارش به‌نقل از «ماتئورینسیو آنجلو»، مدیر اجرایی نظارت بر معدن، نوشت: «معدن‌کاوی با آنکه یکی از دلایل

برگ خودرورخودرو سواری سواری سیستم:
پژو، تیب:PARSTU۰۰۰ به رنگ :سفید-روغنی ، مدل: ۱۳۹۵.
شماره موتور: 125K0078361 به شماره شاسی NAANA15E8NK809487 به شماره پلاک ۴۶ چ ۸۵۲ ایران ۲۳ به نام درخاتون احمدزی مفقود شده و از درجه اعتبار ساقط است.
رودبارجنوب

آگهی مفقودی

برگ خودرورخودرو سواری سواری سیستم:
پژو، تیب:PARSTU۰۰۰ به رنگ :سفید-روغنی ، مدل: ۱۳۹۵.
شماره موتور: 164B0116305.شماره شاسی: NAANA11FEYGHYF۰۵۵۳ به شماره پلاک ۱۲۵۱ ۴۸ ایران ۶۵ به نام موسی پهنولی لاطلا مفقود گردیده وار درجه اعتبار ساقط می باشد.
شهربابک

سبنا بزرگسوی فردا

[عکس]

چالش‌ها و جذابیت‌های نگهداری خودروهای قدیمی در ایران

داستان کلاسیک‌بازها

دسته‌ای حرکت می‌کنند، یک جای مشخص قرار می‌گذارند، جمع می‌شوند و معمولاً خانوادگی به دل جاده می‌زنند. همین حرکت دسته‌جمعی و دوره‌می‌شان است که جذابیتشان را بیشتر می‌کند. خودروهایی که ۳۰ الی ۵۰ سال پیش تولید شده‌اند و برای چند نسل خاطره‌ساز می‌گردانند، همچنان سرپا هستند و حالا به یکی از جذابیت‌های گردشگری و سفر تبدیل شده‌اند.

سبنا بزرگسوی فردا

[عکس]

| کبریا حسین‌زاده |

| روزنامه‌نگار |

[عکس]

سبنا بزرگسوی فردا

[عکس]

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

ماشین و ماشین‌بازی یکی از محبوب‌ترین و

جذاب‌ترین تفریحات برای بسیاری از مردم دنیاست.
علاقه ایرانی‌ها به ماشین و معروف‌ترین برندهای دنیای خودرو هم یک‌شبه به وجود نیامده است.

ماشین‌بازی یکی از تفریحات شاه ایران در نیم‌قرن اخیر بوده است و هنوز خودروهای خاصی که فقط یک نمونه از آن به سفارش محمدرضا پهلوی در جهان تولید شده است، در موزه خودروهای تاریخی ایران نگهداری می‌شود. مجموعه‌ای از بهترین و در پاره‌ای موارد منحصره‌فردترین‌های صنعت خودروسازی؛ از «پیرس ارو» آب‌طکاری‌شده و تنها نمونه «پنتر لیزر» تولیدشده در جهان گرفته تا مجموعه‌ای غنی از مدل‌های «رولز-رویس» و خودروهای سوپر اسپرتی مانند «لامبورگینی میورا» و «کانتاش»، «فراری» و «پورشه».

با وجود گرانی ارز و مشکلات مربوط به واردات قطعات خودرو، هنوز هم از علاقه و وابستگی مردم ایران به این صنعت پرخرج کم نشده است و هنوز هم بسیاری ترجیح می‌دهند همه این اوانع را پشت سر بگذارند و همچنان با عشق از عروسک‌های خوشرنگشان نگهداری کنند، ماشین‌های کلاسیکشان را در جاده بیندازند و خاطره گذشته بسیاری از نسل قدیم را برایشان زنده کنند.

کلکسیون‌دارها و مالکان خودروهای کلاسیک با وجود افزایش قیمت ارز و سختی واردات قطعه خودروهایشان، همچنان برای اتموبیل‌هایی که یا به سن گذاشته‌اند، از دل و جان هزینه می‌کنند تا سرپا بمانند و با همین وسایل نقلیه سفر بروند و خاطره‌سازی کنند. گرچه ممکن است نگهداری از یک خودرو در ایران چندین برابر قیمت جهانی هزینه داشته باشد، اما حاضرند هر طور شده ماشینشان را حفظ کنند؛ چراکه به آن عشق می‌ورزند. به همین دلیل، با خودروهایشان به دل جاده می‌زنند و توره‌ای گردشگری برگزار می‌کنند. پشت یک‌دیگر را می‌گیرند و اگر برای یکی مشکلی پیش بیاید، مثل یک خانواده تا مبدأ همراهی‌اش می‌کنند.

کلوبی برای مینی‌ماندران

۳۳ سالی می‌شود که تعمیرات خودروهای کلاسیک را انجام می‌دهد. بازسازی ماشین‌های قدیمی و کلاسیک را از ۱۷ سالگی شروع کرده است و عمدتاً ماشین‌های انگلیسی را که به کارخانه «لیلاند» ارتباط داشته‌اند، بازسازی و تعمیر می‌کرده است. حالا خودش صاحب یک مینی‌مایندر است و شش سالی می‌شود که کلوپ مینی‌مایندر را راه‌اندازی کرده است و حالا این کلوپ صد عضو دارد. البته خودش معتقد

«مینی‌مایندر سیستم فنربندی ندارد. به‌طور معمول، خودروهای کلاسیک، خشکی مخصوص به خودشان را دارند و نشستن طولانی‌مدت پشت فرمان این خودروها خسته‌کننده است؛ چراکه حتی شکل جاده‌ها هم نسبت به قبل تغییر کرده و سرعت ماشین‌ها هم در بزرگراه‌ها بالا رفته است. به همین دلیل، معمولاً توره‌ای رالی این نوع خودروها به‌صورت خانوادگی برگزار می‌شود تا وقتی مردان از رانندگی خسته می‌شوند، زنان این مسئولیت را به‌عهده بگیرند؛ چراکه زنان هم برای حضور در کلوپ و مشارکت در دوره‌می‌ها رغبت و علاقه نشان می‌دهند.»

برگزاری توره‌ای رالی دسته‌جمعی مزایای دیگری هم دارد. مدیر کلوپ مینی‌مایندر دراین‌باره می‌گوید: «برگزاری توره‌ای رالی به‌صورت خانوادگی و گروهی یک حسن بزرگ هم دارد؛ زمانی که یکی از ماشین‌ها خراب می‌شود، همه به داد هم می‌رسیم و همه اعضای کلوپ، خودرویی که دچار مشکل شده را سایورتم می‌کنیم و معمولاً هم در هر تور، یکسری لوازم یدکی مصرفی همراه خودمان داریم تا درصورت مشکل بتوانیم آن را رفع کنیم.»

نوری یکی از مشکلات بزرگ مالکان خودروهای کلاسیک را تأمین قطعات آن عنوان می‌کند: «به‌دلیل تحریم‌هایی که وجود دارد، قطعات خودروهایمان را به‌سختی تهیه می‌کنیم. مثلاً اگر مسافری از کشور انگلستان بیاید، از او می‌خواهیم قطعه مورد نظر را برایشان بیاورد. به همین دلیل، نگهداری این ماشین‌ها بسیار دشوار است و نگهداری یک دستگاه مینی‌مایندر به‌صورت سالانه بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان هزینه دارد. از طرفی هزینه بازسازی یک دستگاه مینی‌مایندر بین یک تا یک و نیم میلیارد است. نگهداری این خودروها هم شامل تعویض روغن، تعویض لنت، تعویض لاستیک و موارد این‌چنینی است.»

استفاده از پلاک‌های تاریخی یکی دیگر از مشکلاتی است که مالکان خودروهای قدیمی با آن مواجه هستند. مدیر کلوپ مینی‌مایندر دراین‌باره می‌گوید: «مینی‌مایندر دارای پلاک شاسی و فاقد حک شاسی است و پلیس‌راه هم روی پلاک خودروهای تاریخی حساس است و بارها اتموبیل ما را در جاده‌ها و خیابان متوقف کرده است و برای حل این مسئله با مشکلات بسیاری روبه‌رو هستیم. حدود ۳۰ الی ۶۰ سال از عمر این خودروها گذشته است و پلاک آلومینیومی هم در ماشین فرسوده می‌شود. با وجود آنکه پلاک‌ها موجود هستند، اما باز هم در این زمینه مشکل داریم. کارشناسان قدیمی راهور به این موضوع اشراف داشتند و مشکلی نداشتیم، اما با بازنشسته شدن قدیمی‌ها، کارشناسان جدید سر کار آمدند و در این زمینه بارها به مشکل خوردیم. وقتی شماره خودرو یا شاسی ماشین مشکل داشته باشد، راهنمایی رانندگی آن را به اداره آگاهی ارجاع می‌دهد و آنان تحقیقات خود را انجام می‌دهند و پس از بررسی‌ها که کارشناس اصالت آن را تأیید کند، قاضی دستور می‌دهد و راهور هم با صاحبان این ماشین‌ها کنار می‌آیند.»

است تعداد خودروهای مینی‌مایندر در ایران بیش از این هستند، اما چون سن برخی از مالکان این نوع خودروها بالا رفته، توانایی شرکت در گردهمایی‌ها یا توره‌ای رالی را ندارند. برخی دیگر هم ترجیح می‌دهند عروسک‌هایشان را از خانه بیرون نکنند. «علی نوری»، مدیر کلوپ مینی‌مایندر، از عشق به خودروهای کلاسیک در ایران می‌گوید: «پیش از آنکه کلوبی شکل بگیرد، مالکان مینی‌ماینرها در ایران دور هم جمع می‌شدند. به‌طورکلی، نگهداری از خودروهای کلاسیک در همه‌جای دنیا عشق می‌خواهد. سن‌وسال‌دارترین مینی‌مایندر عضو کلوپ متولد ۱۹۶۴ و حالا ۶۱ساله است. برخی از دوران کودکی‌شان با همین مینی‌ماینرها عکس یادگاری دارند. مینی‌مایندر ماشینی است که بسیاری از ما را به گذشته می‌برد و خیلی از خاطرها را برایشان زنده می‌کند.»

بسیاری، مینی‌مایندر را با سریال طنز مستر‌بین و شناختند، خودرویی کوچک و جمع‌وجور که به محبوبیت و جایگاه بالایی در فروش دست پیدا کرد و احساسی که مالکان این خودرو به آن دارند، از جنس دل‌تنگی است؛ چنان‌که نوری می‌گوید: «حساس‌ما به این ماشین‌ها از جنس دل‌تنگی است و زمانی هم که سوار آن می‌شویم، دائم با آن حرف می‌زنیم.» او درباره تجربه رانندگی با مینی‌مایندر می‌گوید:

ماشین می‌نشینند، به آن تکیه می‌دهند یا سنگ کیفشان را به بدنه ماشین می‌کوبانند؛ درحالی‌که رنگ این ماشین‌ها بسیار گران است و هزینه رنگ هر مینی‌مایندر ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان است و زمانی هم که آسیب می‌بینند ترمیمشان کار دشواری است.»

نق بی‌ام‌بازهای ایرانی

«محمد بریده»،مدیر کلوپ «بی‌ام‌و» نیز ماشین و ماشین‌بازی را یکی از تفریحات محبوب مردم در سراسر دنیا می‌داند که ایران هم از کشورهای دیگر مستثنا نیست و علاقه به ماشین به‌ویژه خودروهای کلاسیک در ایران هم وجود دارد.

او هدف اصلی برگزاری توره‌ای خانوادگی اتموبیلرانی با ماشین‌های کلاسیک را تفریح و شادی و محکم کردن دوستی‌ها و رفاقت‌ها و معاشرت‌های صاحبان این خودروها می‌داند تا بتوانند با یکدیگر تبادل اطلاعات کنند که درنهایت منجر به نگهداری و بازسازی خودروهایشان می‌شود؛ همین امر به تفریحی تبدیل شده که برای مخاطبان این رشته جذابیت بسیاری دارد و به شکل‌های مختلف برگزار می‌شود؛ از برنامه چهارساعته در یک لوکیشن زیبا گرفته تا توره‌ای چندروزه به یک مقصد گردشگری.

به‌گفته بریده، کلوپ رسمی «بام‌و» ایران زیر نظر کلوپ بین‌المللی این برند فعالیت می‌کند که در ایران زیرمجموعه انجمن وسایل نقلیه تاریخی است. این کلوپ اهداف جهانی را دنبال می‌کند که شامل اجتماع، مشارکت، ارتباط و تبادل‌نظر و لذت بردن از زمانی است که در کنار هم هستند؛ چراکه کلوپ جهانی به‌شدت به اجتماع خانوادگی و مشارکت اعضای خانواده در این زمینه تأکید دارد. اعضای این کلوپ شامل چند گروه مختلف از جمله مالکان ماشین‌ها، دنبال‌کنندگان و علاقه‌مندان به این برند از خودرو هستند که ۱۵ سال پیش کار خودش را فقط با سه عضو شروع کرد. این کلوپ در حال حاضر ۸۰۰ عضو در فضای مجازی دارد که از این تعداد ۴۰۰ نفر دارای خودرو هستند. بعضی از اعضای کلوپ نیز حداکثر ۱۰ دستگاه خودروی «بام‌و» دارند. ۲۰ درصد مشارکت‌کنندگان برنامه‌های این کلوپ بانوانی هستند که خودشان مالک خودرو هستند.»

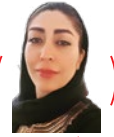
او معتقد است «با وجود تحریم‌هایی که برای کشور ما اعمال شده است، اما ایران جایگاه خوبی در این زمینه دارد؛ چراکه این امر ریشه در فرهنگ ما دارد و مردم ما از گذشته خودروهای باکیفیت و به‌رز سوار می‌شدند. به‌عبارتی، در فرهنگ ما مردم ذاتاً به خودروهای مدل بالا علاقه دارند. با همه مشکلاتی که در این زمینه وجود دارد، ما فاصله زیادی با استانداردهای جهانی در زمینه برگزاری توره‌ای خانوادگی رالی نداریم. گرچه در کشورهای پیشرفته استانداردها بسیار بالاست، اما ما هم می‌توانیم بگوییم در این زمینه جزو بهترین کشورها در دنیا هستیم؛ چراکه انجمن وسایل نقلیه تاریخی زیرمجموعه کانون جهانگردی و اتموبیلرانی است و این کانون نیز عضو نهادها و سازمان‌های بین‌المللی از جمله فدراسیون بین‌المللی اتموبیلرانی (FIA) و اتحادیه بین‌المللی جهانگردی (AIT) است که این شرایط برای همه کشورها مهیا نبوده است و یکی از دلایل آن قدرت و کیفیت خودروهای موجود در ایران است.»

مدیر کلوپ «بی‌ام‌و» درباره دغدغه‌ها و مشکلات کلوپ‌داری توضیح می‌دهد: «کلوپ‌داری و مدیریت کلوپ در ایران سختی‌های خودش را دارد و باید تابع قوانین باشیم و مجوزهای حرکتی خاص و امنیتی را هم از راهور دریافت کنیم. باید سازمان‌ها و ارگان‌های مربوطه در هر بخشی مجوزهای لازم را صادر کنند. مراقب باشیم تا کنترل برنامه‌ها عم از مسائل فنی، ایمنی، اخلاقی رعایت شود. به‌طورکلی، این کار مسئولیت‌سنگینی دارد و معمولاً هم در این زمینه اعضا همکاری‌های لازم را دارند.»

گزارش

پژوهشگاه میراث فرهنگی: کنترل فرونشست مقدم بر هر مرمتی است

زمین، کاروانسراهای جهانی را می‌بلعد

| مریم جلیلووند فرد |

| روزنامه‌نگار |

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

سبنا بزرگسوی فردا

بحران فرونشست در بناهای تاریخی از جمله کاروانسراهای مورد تهدید وجود دارد. نخست کنترل پهنه‌های فرونشستی در اطراف بناهای تاریخی و دیگر، مقاوم‌سازی بناها است.»

او تأکید کرد: «اولویت اول در مقاله با بحران فرونشست در بناهای تاریخی پیش‌بینی دقیق برای کنترل فرونشست است. باید در گام نخست به کنترل برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی با جمع‌آوری پمپ‌های آب و بستن چاه‌ها در اطراف بناهای تاریخی اقدام کرد. گام دوم تقویت خاک در این نقاط است و موضوع سوم انجام زهکشی اطراف بناهای تاریخی برای کنترل جریان‌های سیلابی به‌ویژه در نقاط خشک نظیر اصفهان و کرمان و یزد است. تا زمانی که این اقدامات انجام نشود، نمی‌توان امید به نجات آثار تاریخی در پدیده فرونشست داشت.

این متخصص ژئولوژی زمین اعلام کرد: «اگر دیوار یک کاروانسرا به‌دلیل فرونشست زمین دچار شکست شده باشد، اقدامات مرمتی متعدد برای آن بی‌فایده است. نمی‌توان با چسباندن دو آجر به یکدیگر در برابر نیروهای گرانشی زمین ایستادگی کرد. پس باید زمین استحکام‌بخشی شود و از حرکات عمودی و جانبی خاک جلوگیری کرد. بعد به‌سمت فونداسیون‌های تغییرپذیر در نقاط شکننده بناهای تاریخی اقدام کرد. همچنین، باید با زهکشی مناسب اطراف آثار تاریخی و حتی کاشت پوشش گیاهی متناسب با اقلیم و خاک از تأثیر رواناب‌ها بر بناهای تاریخی جلوگیری کرد.»

او فرونشست‌های اتفاق‌افتاده در ایران را انسان‌ساخت و مصنوعی توصیف کرد و گفت: «با دستکاری در طبیعت و حفر چاه‌های غیرمجاز و برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی پدیده فرونشست در ایران تشدید شده است و باید جلوی دخالت انسانی در تشدید و وقوع فرونشست را گرفت. تنها دراین‌صورت است که می‌توان وارد بحث مرمت پایدار ابنیه تاریخی درگیر با پدیده فرونشست شد.»

لزوم تغییر پارادایم دیپلماسی آب ایران

تشنه در خانه، پرتنش در مرزها

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

بهره‌وری آن تنها ۱.۴ کیلوگرم محصول به‌ازای هر مترمکعب آب است؛ درحالی‌که میانگین جهانی ۲.۵ کیلوگرم است. نتیجه روشن است: ۴۱۰ دشت کشور در وضعیت ممنوعه یا بحرانی‌اند و تا امروز ۱۴۵ میلیارد مترمکعب اضافه‌برداشت جمعی از منابع زیرزمینی صورت گرفته است.

در آبان ۱۴۰۱ وزارت نیرو گزارش داد: «۴۱۰ دشت کشور در وضعیت ممنوعه یا بحرانی قرار دارند و امکان برداشت پایدار از منابع زیرزمینی از دست رفته است.» سال گذشته دولت «نقشه راه آب» را تدوین کرد، اما اتوماسیون اداری و اجرایی کشور هنوز بحران کم‌آبی و فرونشست‌ها را درک نکرده است. هدف این سند کاهش مصرف به ۷۴ میلیارد مترمکعب تا سال ۱۴۲۰ و افزایش سه‌برابری سهم محیط‌زیست (از ۱۰.۷ به ۳۴ میلیارد مترمکعب) است. به بیان ساده، ایران اکنون در نقطه‌ای ایستاده که هم باید مصرف داخلی را مهار کند و هم با فشار بیرونی مقابله کند؛ وگرنه اعداد امروز فردا به بحران‌های امنیتی و اجتماعی بدل خواهند شد.

تُرکیه؛ آب به‌منابه سلاح

تُرکیه با جمعیتی بیش از ۸۵ میلیون نفر، از منابع عظیم نفت و گاز محروم و نقطه قوتش آب است؛ سالانه حدود ۲۳۰ میلیارد مترمکعب بارش و بیش از ۱۸۰ میلیارد مترمکعب منابع بالقوه آب سطحی. همین مزیت طبیعی را دولت‌های مختلف در آنکارا به ابزار سیاست داخلی و خارجی بدل کرده‌اند. بزرگ‌ترین پروژه آبی ترکیه، پروژه آناتولی جنوب‌شرقی (گاپ)، شامل ۲۲ سد و ۱۹ نیروگاه برقابی است که سالانه بیش از ۶.۶ میلیارد دلار درآمد پیش‌بینی‌شده دارد. این طرح امکان آبیاری ۱.۰۵ میلیون هکتار زمین را فراهم می‌کند. در مرداد ۱۴۰۰ اردوغان در مراسم افتتاح سد ایلپسو گفت: «تُرکیه اجازه نخواهد داد حتی یک قطره آب در مرزهای کشورش بدون استفاده باقی بماند.»

با تکمیل سد ایلپسو بر رود دجله، ظرفیت مخزن این سد به ۱۰.۴ میلیارد مترمکعب رسید؛ سدی که تنها خودش می‌تواند بخش بزرگی از جریان دجله را مهار کند. پیش‌ازآن، وزارت منابع آب عراق اعلام کرده بود آورد دجله و فرات بیش از ۵۰ درصد کاهش یافته است. این وزارتخانه سدهای ترکیه را تهدیدی مستقیم برای امنیت غذایی عراق دانست. ترکیه امروز بیش از یک‌هزار و ۵۰۰ سد و هفت هزار کیلومتر کانال آبیاری دارد. سازمان دولتی کارهای هیدرولیکی (DSI) برنامه‌ریزی کرده است تا سال ۲۰۳۰ ظرفیت ذخیره آب را به ۲۰۰ میلیارد مترمکعب و سطح تحت آبیاری را به ۸.۵ میلیون هکتار برساند. اما این پروژه‌ها فقط اقتصادی نیستند. در مناطق کردنشین جنوب‌شرق، سدسازی به ابزاری برای کنترل اجتماعی و حتی پاکسازی هویتی بدل شده است. منتقدان در ترکیه بارها گفته‌اند اردوغان با سدها نه‌فقط

زمین، که جوامع محلی را هم مدیریت می‌کند. در سیاست خارجی نیز آب ابزار معامله است. «پروژه صلح آب» در دهه ۱۹۸۰ قرار بود آب رودخانه‌های سیحان و جیحان را به کشورهای عربی و خلیج‌فارس منتقل کند. طرح «ماناگات» هم هدف صادرات سالانه ۵۰ میلیون مترمکعب آب به اسرائیل داشت، هرچند به‌دلایل اقتصادی و سیاسی نیمه‌کاره ماند. تنها جایی که سیاست صادرات آب موفق شد، قبرس شمالی بود؛ با خط لوله‌ای ۸۰کیلومتری زیر دریای مدیترانه که سالانه ۷۵ میلیون مترمکعب آب منتقل می‌کند.

به‌این‌ترتیب، ترکیه آب را هم‌زمان به ابزار توسعه اقتصادی، کنترل اجتماعی و هژمونی منطقه‌ای بدل کرده است. برای ایران، پیامد این سیاست‌ها غیرمستقیم اما جدی است: کاهش آورد دجله و فرات باعث خشکیدن تالاب‌های عراق و گسترش کانون‌های گردوغبار شده که مستقیماً به خاک ایران می‌رسند.

تُرکمنستان؛ هیرمند به‌عنوان اهرم فشار

افغانستان سالانه حدود ۷۵ میلیارد مترمکعب منابع آب تجدیدپذیر دارد. موقعیت جغرافیایی این کشور به آن یک مزیت ژئوپلیتیک ویژه داده است: چهار رودخانه اصلی‌اش فرامرزی‌اند (آمودریا، هریرود، کابل و هیرمند) و در بالادست ایران و پاکستان قرار دارند. همین موقعیت باعث شده که کابل بارها آب را به ابزار قدرت و معامله سیاسی بدل کند.

مهم‌ترین رودخانه مشترک ایران و افغانستان، هیرمند است. براساس قرارداد ۱۳۵۱ میان دو کشور، افغانستان موظف شد سالانه ۸۲۰ میلیون مترمکعب آب به ایران تحویل دهد. این قرارداد حاصل مذاکرات طولانی بود و قرار بود مشکل تاریخی شرق ایران را حل کند، اما هیچ‌گاه به‌طور کامل اجرا نشد.

«رازی‌ن‌پس، آب هیرمند را در برابر نفت به ایران خواهیم داد.» این جمله را رئیس‌جمهور سابق افغانستان در سال ۹۹ بیان کرد؛ در افتتاح سد کمال‌خان. این تازه رفتار یک دولت مسئولیت‌پذیر در افغانستان بود، حالا وضعیت از این منظر بدتر هم شده است. سد کمال‌خان با ظرفیت ۵۲ میلیون مترمکعب در سال ۱۴۰۰ افتتاح شد. پنج کانال انحرافی پایین‌دست این سد می‌توانند تقریباً تمام آورد هیرمند را پیش از رسیدن به مرز ایران منحرف کنند. علاوه‌براین، سد کجکی و ده‌ها بند و سد کوچک دیگر در بالادست جریان آب را محدودتر می‌کنند. خرداد ۱۴۰۲ سخنگوی طالبان در واکنش به درخواست ایران برای اجرای قرارداد ۱۳۵۱ گفت: «در حال حاضر به‌دلیل خشکسالی آبی برای تحویل وجود ندارد. مقامات ایرانی این توضیح را ناکافی دانستند.»

پیامد مستقیم این سیاست‌ها برای ایران فاجعه‌بار بوده است. خشکیدن تالاب‌های هامون در سیستان‌ویلوچستان، فروپاشی معیشت سنتی کشاورزان و دامداران و مهاجرت گسترده روستاییان تنها بخشی از آثار آن است. طبق برآوردهای رسمی،

جمعیت وابسته به هامون‌ها در دهه ۱۳۷۰ بیش از ۳۰۰ هزار نفر بود؛ امروز بسیاری از این جوامع یا مهاجرت کرده‌اند یا معیشتشان از دست رفته است. از دید طالبان، آب یک ابزار ژئوپلیتیک است. در شرایطی که دولت افغانستان از نظر اقتصادی و سیاسی ضعیف است، کنترل آب هیرمند برای آنها اهرمی حیاتی در مذاکره با ایران است. درواقع، در شرق ایران خشکسالی طبیعی و خشکسالی سیاسی دست به دست هم داده‌اند.

تُرک از تقابل فنی وزارت نیرو تا اتحاد محیط‌زیستی

مسئله آب در روابط ایران با همسایگان همواره پر از تنش بوده است. قدیمی‌ترین پرونده به رود هیرمند در شرق بازمی‌گردد. از اوایل قرن چهاردهم خورشیدی، کمیسسیون‌های مشترکی میان ایران و افغانستان تشکیل شد، اما بارها شکست خورد. سرانجام در سال ۱۳۵۱ قرارداد رسمی امضا شد که براساس آن، افغانستان باید سالانه ۸۲۰ میلیون مترمکعب آب به ایران تحویل دهد.

در غرب، رودخانه‌های مرزی با عراق، به‌ویژه اروندرود (شطالعرب)، همواره محل منازعه بوده‌اند. در دوران جنگ ایران و عراق (۱۳۵۹–۱۳۶۷)، آب یکی از محورهای اصلی نزاع مرزی بود. پس از جنگ، اگرچه نشست‌هایی برای همکاری زیست‌محیطی برگزار شد، اما هیچ سازوکار الزام‌آور شکل نگرفت.

دیپلماسی آب ایران تا امروز بیش از آنکه بر همکاری بنا شده باشد، بر تقابل استوار بوده است. محور اصلی آن وزارت نیرو بوده؛ نهادهای که زیانش، زبان اعداد و جداول فنی است: حجم مخازن سدها، ورودی رودخانه‌ها و حقبه‌ها. اما این زبان در برابر همسایگانی که آب را نه صرفاً مسئله‌ای مهندسی، بلکه ابزار قدرت و سیاست خارجی می‌دانند، کارآمدی نداشته است. نتیجه روشن است: با افغانستان، ده‌ها چانه‌زنی بر سر هیرمند هیچ‌گاه به نتیجه پایدار نرسیده؛ با ترکیه هنوز معاهده الزام‌آوری وجود ندارد و در برابر خشکیدن تالاب‌های عراق، ایران تنها شاهد گردوغبارهایی بوده که هر روز بیشتر آسمان کشور را می‌پوشاند. با وجود رویکرد تقابلی وزارت نیرو، هیچ دستاورد مثبتی به‌نفع ایران حاصل نشده است؛ زیرا این دستگاه همچنان از ابزارهای قدیمی و ناکارآمد استفاده می‌کند؛ ابزارهایی که بارها آزموده و شکست خورده‌اند.

مشکل دقیقاً در این است که تقابل فنی، ذاتاً به بن‌بست می‌رسد. وقتی همه‌چیز به مترمکعب‌ها تقلیل یابد، همسایه‌ای که در بالادست نشسته همیشه دست بالا را دارد و حاضر نیست امتیاز بدهد. اما تجربه‌های جهانی نشان می‌دهد مسیر واقعی موفقیت، تغییر زبان مذاکره است: به‌جای حساسگری خشک، باید بر سرنوشت مشترک و حیات محیط‌زیستی تأکید کرد. دانوب، مکونگ یا حتی توافق اردن و اسرائیل نمونه‌هایی هستند که نشان می‌دهند وقتی محور گفت‌وگو حفاظت از اکوسیستم و منافع مشترک باشد،

امکان همکاری فراهم می‌شود.

برای ایران هم راهی جز این نیست. بحران بی‌آبی در ایران مرز نمی‌شناسد؛ خشکیدن هامون در سیستان، طوفان گردوغبار را به پاکستان و افغانستان می‌فرستد؛ کاهش آورد دجله و فرات، گردوغبار عراق و سوریه را به تهران و خوزستان می‌کشاند. این یعنی بی‌آبی ایران تنش را به دیگران نیز منتقل می‌کند. همین واقعیت می‌تواند ابزار جدید دیپلماسی باشد: به‌جای تهدید و تقابل، ایران می‌تواند همسایگان را به یادآوری «سرنوشت مشترک» دعوت کند.

به بیان دیگر، اگر وزارت نیرو دیپلماسی آب را به میدان تقابل و شکست‌های تکراری کشانده، وقت آن است که سازمان محیط‌زیست محور شود. تنها این سازمان می‌تواند زبان مشترک جهانی و منطقه‌ای را به‌کار گیرد؛ زبانی که بر تالاب‌ها، پرندگان مهاجر، حق نسل‌های آینده و ضرورت بقا تأکید دارد. این زبان می‌تواند همکاری‌ها را جلب کند، نه از موضع ضعف که از موضع ضرورت زیست‌محیطی. ایران تنها در این‌صورت می‌تواند دیپلماسی آب خود را از چرخه تقابل بی‌ثمر بیرون آورد و به‌سمت اتحاد و همکاری منطقه‌ای حرکت کند.

تُرک وقتی آب زبان صلح می‌شود

همکاری نکردن ایران و همسایگان درحالی‌است که تجربه‌های موفقی از همکاری کشورها درباره آب‌های فرامرزی وجود دارد و می‌توان از آنها بهره برد.

رود دانوب با طول دو هزار و ۸۵۰ کیلومتر از دل ۱۹ کشور می‌گذرد. بدون همکاری، این رود می‌توانست به سرچشمه نزاعی بی‌پایان بدل شود. اما در سال ۱۹۹۴ «کمیسیون بین‌المللی حفاظت از رود دانوب» (ICPDR) شکل گرفت. امروز این نهاد کیفیت آب، حفاظت محیط‌زیست و کشتیرانی را هماهنگ می‌کند. رود مکونگ در جنوب‌شرق آسیا هم تجربه‌ای مشابه است. کمیسیون رود مکونگ (MRC) در سال ۱۹۹۵ میان لائوس، تایلند، کامبوج و ویتنام تأسیس شد. این کمیسیون با تبادل داده‌های هیدرولوژیک و سازوکار حل اختلاف توانسته است سطحی از همکاری پایدار را حفظ کند، هرچند سدسازی‌های چین در بالادست همچنان تهدیدی جدی‌اند. در آمریکای شمالی نیز کمیسیون مشترک بین‌المللی (ILC) میان کانادا و ایالات متحده از سال ۱۹۰۹ تاکنون آب‌های مرزی را مدیریت می‌کند. این کمیسیون کیفیت آب دریاچه‌های بزرگ را پایش می‌کند و یکی از پایدارترین نمونه‌های همکاری فرامرزی در جهان است.

تُرک وقتی آب به سلاح بدل شد

در مقابل این نمونه‌های موفق، شکست‌ها هم بسیار هستند که می‌شود عبرت شوند. دجله و فرات بارزترین نمونه شکست است. ترکیه با پروژه گاپ و سد ایلپسو، جریان این دو رود را به‌شدت کاهش داد. همان‌طور‌که ذکرش آمد، عراق می‌گوید آورد این رودها بیش از ۵۰ درصد کم شده است. در شرق ایران، رود سند میان هند و پاکستان هم با وجود پیمان ۱۹۶۰ بارها به ابزار تهدید بدل شده است. هند تهدید کرده جریان آب را محدود خواهد کرد و پاکستان بارها هند را به نقض پیمان متهم کرده است.

در جنوب آسیا، رود گنگ و براهماپوترا میان هند، بنگلادش و چین محل تنش دائمی است. توافق هند و بنگلادش در سال ۱۹۹۶ به‌طور ناقص اجرا شد و چین بدون هیچ معاهده الزام‌آوری سد‌های عظیم در بالادست ساخته است. فاجعه‌آمیزترین شکست، دریاچه آرال است. پس از فروپاشی شوروی، کشورهای آسیای مرکزی هر یک برای کشت پنبه برداشت آب از آمودریا و سیردریا را ادامه دادند. نتیجه خشک‌شدن تقریباً کامل آرال و یکی از بزرگ‌ترین فجایع زیست‌محیطی قرن بیستم بود.

تُرک خاکستری؛ تجربه دوگانه نیل

رود نیل اما تصویر متناقضی به‌دست می‌دهد. از یک‌سو، «ابتکار حوضه نیل» (NBI) در سال ۱۹۹۹ میان ۱۰ کشور تشکیل شد و بستری برای گفت‌وگو و همکاری‌های فنی فراهم کرد. این نهاد بیش از دو دهه مانع جنگ آشکار شد.

از سوی دیگر، پروژه سد رنسانس بزرگ اتیوپی با ظرفیت ۷۴ میلیارد مترمکعب تعادل تاریخی را برهم زد. مصر و سودان نگران کاهش سهم خود هستند و بارها تهدید به اقدام سیاسی و حتی نظامی کرده‌اند. بنابه گزارش گاردین، در ژوئیه ۲۰۱۹ مصر اعلام کرد اگر اتیوپی بدون توافق، آنگیری سد رنسانس را آغاز کند، قاهره اقدام‌های سیاسی و حتی نظامی را بررسی خواهد کرد.

درواقع، نیل را نمی‌توان صرفاً موفق یا شکست‌خورده دانست؛ نمونه‌ای دوگانه است که نشان می‌دهد نهادهای بدون توافق الزام‌آور، در برابر پروژه‌های یک‌جانبه شکننده خواهد بود.

تُرک زندگی با هم یا خشکسالی با هم

آب در ایران امروز نه‌تنها آینه خشکی دشت‌ها و فرونشست زمین است، بلکه آینه سیاستی است که در تقابل فرسوده مانده است. سال‌ها چانه‌زنی فنی هیچ دستاوردی نداشت جز تالاب‌های خشک، رودهای خاموش و آسمانی پر از گردوغبار. اگر قرار است آینده‌ای باشد، باید زبان عوض شود؛ از مترمکعب و مخزن به زبان سرنوشت مشترک و حیات محیط‌زیستی. ایران تنها وقتی می‌تواند خود را از تنهایی عطشناک برهاند که همسایگان را به یاد این حقیقت ساده بیاورد؛ یا با هم زنده می‌مانیم یا هر کدام جداگانه در خشکسالی فرو می‌رویم.

سال گذشته دولت

«نقشه راه آب» را تدوین کرد

اما اتوماسیون اداری و اجرایی

کشور هنوز بحران کم‌آبی و

فرونشست‌ها را درک نکرده

است. ایران اکنون در نقطه‌ای

ایستاده که هم باید مصرف

داخلی را مهار کند و هم با فشار

بیرونی مقابله کند؛ وگرنه اعداد

امروز فردا به بحران‌های امنیتی

و اجتماعی بدل خواهند شد

دیپلماسی آب ایران تا امروز

بیش از آنکه بر همکاری بنا

شده باشد، بر تقابل استوار بوده

است. محور اصلی آن وزارت

نیرو بوده؛ نهادهای که زیانش

زبان اعداد و جداول فنی است

اما این زبان در برابر همسایگانی

که آب را نه صرفاً مسئله‌ای

مهندسی، بلکه ابزار قدرت و

سیاست خارجی می‌دانند

کارآمدی نداشته است

تنها سازمان محیط‌زیست

می‌تواند زبان مشترک جهانی و

منطقه‌ای را به‌کار گیرد؛ زبانی

که بر تالاب‌ها، پرندگان مهاجر

حق نسل‌های آینده و ضرورت

بقا تأکید دارد. این زبان

می‌تواند همکاری‌ها را جلب

کند، نه از موضع ضعف که از

موضع ضرورت زیست‌محیطی

خبر

عضو کمیسیون آموزشی مجلس: کمبود فضای آموزشی «بهانه» است؛ جاماندن از مدرسه به دلیل فقر است

عضو کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس، با هشدار درباره آمار کودکان جامانده از تحصیل در کشور، گفت: «امروز کمبود فضای آموزشی بهانه‌ای برای جاماندن کودکان از تحصیل است.» «اکبر پولادی یاغ‌پدرانی» درباره آمار کودکان جامانده از تحصیل، گفت: «براساس آمارهای رسمی، در اردیبهشت‌ماه سال جاری نزدیک به یک میلیون نفر از کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۷ سال در کشور به‌دلیل مختلف در مدرسه حضور نداشته‌اند. این وضعیت نعتیاً آینده این کودکان را به خطر می‌اندازد، بلکه آتیه جامعه و کشور را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهد.»

نماینده مردم لنجان در مجلس با تأکید بر اینکه جا ماندن کودکان از تحصیل در این دوره زمانی بسیار وحشتناک است، افزود: «بازماندن دانش‌آموزان از تحصیل در این عرصه قابل‌تصور نیست، به‌ویژه در دوره ابتدایی؛ اندیشیدن در مورد بیسوادی شخصی در هر گوشه کشور در قرن ۲۱ بسیار نگران‌کننده است.»

او مسئله کودکان جامانده از تحصیل را بیشتر به «مسائل خانوادگی» مربوط دانست و ادامه داد: «عمده دلیل جا ماندن کودکان از تحصیل به فقر مادی بازمی‌گردد و در کنار آن، چهل خانواده‌ها از دیگر مسائلی است که موجب رخداد چنین فاجعاهای در مسیر توسعه‌یافتگی می‌شود. دولت ثابت کرده است که آمادگی دارد حتی برای یک نفر در دورترین نقطه ایران مدرسه دایر کند. بر همین اساس، نمی‌توان ادعا داشت که سیستم آموزشی ناتوان در شناسایی و بازگرداندن کودکان به چرخه آموزش کشور است.»

پولادی با تأکید بر اینکه امروز کمبود فضای آموزشی بهانه‌ای برای جا ماندن کودکان از تحصیل است، ادامه داد: باید موضوع جاماندگان از تحصیل به‌صورت ویژه در هر استان بررسی شود و نسخه‌ای ویژه برای حل معضل کودکان جامانده از تحصیل در نظر گرفته شود. همچنین باید به‌صورت میدانی این مسئله را پیگیری کرد تا از شدت صدمات کاسته شود، بیشترین عامل کودکان جامانده از تحصیل در مباحث خانوادگی بازمی‌گردد و عمده‌ترین دلیل آن به موضوعات اجتماعی و اقتصادی مربوط است.

او با تأکید بر اینکه کودکان جامانده از تحصیل بیش از حرکت مجلس نیازمند اقدام اجرایی هستند، یادآور شد: «سازوکار بازگرداندن کودکان جامانده از تحصیل باید در وزارت آموزش‌وپرورش دیده شود. قوه مقننه می‌تواند در کنار پشتیبانی، حساسیت نشان دهد و سازوکاری برای این موضوع در نظر بگیرد تا شرایط تحصیل برای همه به یک میزان فراهم شود.»

پولادی با بیان اینکه روزهای پایانی شهریور بهترین زمان برای شناسایی کودکان جامانده از تحصیل است، افزود: «آموزش‌وپرورش هرچه سریع‌تر باید به این موضوع عکس‌العمل نشان دهد و از بی‌تفاوتی در این راستا خارج شود و اقدام عاجلی برای بازگرداندن آنها به تحصیل داشته باشد.»

عضو کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی در پایان با اشاره به ممنوعیت محرم‌کردن دانش‌آموزان از تحصیل توسط خانواده‌ها، تصریح کرد: «در مواردی که خانواده‌ها عمداً مانع تحصیل فرزندان شوند، قانون امکان برخورد قضایی را فراهم کرده است. دادستان هر شهرستان موظف است خانواده‌هایی را که مانع تحصیل می‌شوند، احضار و اقدامات قانونی انجام دهد. هیچ پدر و مادری حق ندارد فرزندان خود را از تحصیل محروم کند؛ چراکه آموزش حق اساسی هر کودک است. بنابراین، بازگرداندن دانش‌آموزان به مدرسه هم از طریق اقدامات قانونی و هم با استفاده از تمامی ابزارهای آموزش‌وپرورش، ممکن و ضروری است.»

بررسی تأثیر روانی بلا تکلیفی بر زندگی فردی و جمعی و ضرورت تاب‌آوری در عصر بحران

زندگی در تعلیق

«فاطمه» اخیراً در آزمون استخدامی، پذیرفته شده، «علی» مدتی است که به توسعه شغلش فکر می‌کند و «رضا» و «الهه» به بچه‌دار شدن فکر می‌کنند، اما جنگ ناگهان همه برنامه‌ها و پیش‌بینی‌های آینده را دگرگون کرد و حتی اکنون، روزها پس از آتش‌سوزی، آنها هیچ نشانه‌ای از کنترل موقعیت را برای خواسته‌هایشان نمی‌بینند. این روایت‌ها نمونه‌های از بلا تکلیفی گسترده‌ای است که جامعه با آن روبرو است. بحرانی که ریشه در نیاز ذاتی انسان به پیش‌بینی و کنترل دارد. زمانی که این نیاز برآورده نمی‌شود، پیامدهای روانی آن از اضطراب فلج‌کننده تا تعلل در تصمیم‌گیری، گریبانگیر فرد و جامعه می‌شود. این مقاله می‌کوشد با نگاهی روانشناختی، هم به ریشه‌های این پدیده و ارتباط آن با نیاز ذاتی ما به کنترل بپردازد و هم راهکارهای عملی برای تقویت «فردی بلا تکلیفی» ارائه دهد؛ از سطح فردی تا جمعی. زیرا درک این مکانیسم، اولین گام برای تبدیل تهدید بلا تکلیفی به فرصتی برای رشد انعطاف‌پذیری روانی است. هدف نهایی، نه حذف کامل عدم قطعیت - که امری ناممکن است - بلکه افزایش توانایی ما برای زندگی کردن در میانه طوفان، بدون از دست‌دادن توان عمل و امید است.

علی جوکار | روان‌درمانگر

مغز آشوب‌زده: ریشه‌های روانشناختی اضطراب مدرن

بلا تکلیفی، اگرچه پدیده‌ای هم‌زاد بشر است، اما در عصر مدرن به بحرانی گسترده و فراگیر تبدیل شده است. دنیای پیش‌بینی‌ناپذیر امروز، با سیلاب اطلاعات متناقض و شتاب تحولات سیاسی و اقتصادی، انسان را در مرکز طوفانی از نبود قطعیت قرار داده است. ریشه این رنج مدرن، عمیق‌ترین نیاز روانی انسان، یعنی نیاز به کنترل و پیش‌بینی نهفته است. «راتر» از روان‌شناسان قرن بیستم، ادراک انسان نسبت به علیت رویدادها را به دو گونه تقسیم‌بندی می‌کند. عده‌ای علیت رویداد را «درون» خود می‌بینند و پارای دگر آن را در «بیرون» جست‌وجو می‌کنند. به‌عبارتی، افراد منابع کنترل را «درونی» یا «بیرونی» تعبیر می‌کنند. مغز ما برای احساس امنیت، همواره در تلاش است تا الگوها را تشخیص دهد و آینده را پیش‌بینی کند؛ و زمانی که در این امر ناکام می‌ماند، پاسخ طبیعی آن اضطراب، اجتناب و فلج تحلیلی و شناختی است. پژوهش‌های «الفستروون» و «کراتز» در سال ۲۰۰۶ نشان داد افرادی که منبع کنترل را بیرونی تعبیر می‌کنند، عصبی‌تر، بی‌اعتمادتر، مملو از کینه و تحریک‌پذیر هستند. پژوهش دیگری توسط «تیلور» در سال ۲۰۰۳ نشان داد یکی از مواردی که در آنها منبع کنترل اهمیت پیدا می‌کند، موقعیت‌های استرس‌زا هستند. یعنی موقعیت‌هایی که فرد دچار یک تغییر غیرمنتظره شده است و با توجه به منابع درونی نمی‌تواند خود را تطبیق دهد. نداشتن احساس کنترل می‌تواند باعث درماندگی آموخته

شود که خود افسردگی‌زا است. «علی» که از سال گذشته در حال فراهم کردن مقدمات لازم برای توسعه کسب‌وکارش بود و برنامه داشت این طرح را تا تابستان اسامال عملیاتی کند، می‌گوید: «حس اضطراب و سرخوردگی دارم؛ سرخوردگی بابت آن همه زحمتی که کشیدم و الان بلا تکلیف مانده. دست و دلم به کار نمی‌رود. انگار هیچ چیز دست من نیست. فقط باید منتظر باشم و ببینم چه بلایی سرم می‌آید.» «فاطمه» خرداد پارسل در آزمون استخدامی پذیرفته شد. تا پیش از جنگ، پذیرفته‌شدگان به‌صورت گروه‌بندی شده و منظم، دوره‌های آموزشی را پشت سر می‌گذاندند و به‌تدریج به محله‌های خدمت خود اعزام می‌شدند. اما پس از جنگ، این روند با اختلال مواجه شده و فاطمه ماهاسنت که بلا تکلیف است، او می‌گوید: «در خانه مانده‌ام و کلافه‌ام. سر کار دیگری هم نمی‌توانم بروم، چون باید قرارداد (یا مدت مشخص) ببندم و نمی‌دانم کی دعوت به کار می‌شوم. وضعیت مالی‌ام هم خوب نیست و مجبورم در خانه بنشینم. نمی‌توانم به تفریح و ورزش و... بپردازم و افسردگی‌ام حاد شده. در خانه هم که باشم بیشتر خودخوری می‌کنم. اگر در این مدت می‌توانستم بروم سر کار، مسلماً روی احساس ارزشمندی‌ام و اعتمادبنفسم تأثیر داشت. اطرافیان هم زیاد می‌پرسند که چرا هنوز سر کار نرفتی. بعضی‌ها به‌گونه‌ای رفتار می‌کنند، انگار من دروغ‌گفتم که قبول شدم!» در گذشته، منابع عدم قطعیت اغلب محدود، ملموس و

راهی به رهایی

برون‌رفت از وضعیت بحرانی و به‌ویژه این بلا تکلیفی چه راهایی دارد؟ «مجید یوسفی لویه»، روان‌درمانگر برجسته، در گفت‌وگو با «پیام ما» درباره مواجهه با بحران‌های خارج از کنترل ما، توجه به سه اصل پذیرش، تسلیم و سپردن را توصیه می‌کند: پذیرش: مشکلاتی در زندگی وجود دارد و بهتر است بپذیریم که اینها بخشی از ماهیت زندگی است. این مشکلات ممکن است شخصی، اجتماعی یا مربوط به کل جامعه باشد. بهتر است از مقایسه این موقعیت‌ها با موقعیت دیگران اجتناب کنیم. در همه دوران‌ها، انسان‌ها با چنین تجربه‌ها و موقعیت‌هایی روبرو بوده‌اند و خواهند بود. پذیرش به‌معنای خوب یا بد بودن (شرایط) نیست، بلکه به این معناست که موقعیت‌ها را به‌عنوان یک «مشاهده‌گر» بنگریم. تسلیم: حداقل کاری که می‌توانیم را انجام دهیم. در تسلیم دو جنبه اهمیت دارد. اول اینکه تقلا نکنیم شرایط را کاملاً تحت کنترل خود درآوریم؛ چون عملاً بسیاری از مسائل در کنترل ما نیست. دوم، اینکه تسلیم به‌معنای منفعل شدن و هیچ کاری نکردن نیست، بلکه به این معناست که هر اقدام مؤثری که می‌توانیم انجام دهیم. سپردن: اینکه نتیجه کارهای «من» چه خواهد شد و چه اتفاقاتی در آینده رخ خواهد داد را به جریان هستی و زندگی بسپاریم. این گونه بنگریم که «هر چه مانند تمیزکردن خانه، آشپزی، آبیاری، ایجاد تغییرات کوچک در دکوراسیون، پیاده‌روی یا انجام بازی‌های مشترک. فعالیت‌های جمعی خانوادگی به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان بسیار کمک‌کننده است و به آنان احساس امنیت و آرامش عاطفی می‌دهد؛ چراکه سطح اکسی‌توسین (هورمون «دوست‌داشتن») و سروتونین (هورمون شادی) را افزایش می‌دهد. شنونده ترس‌ها و نگرانی‌های هم‌دیگر باشیم و فضایی برای این امر فراهم کنیم. با گفتن جملاتی مثل «منی‌خوام بشنوم» یا «از این چیزها نگو» باعث نشویم دیگری ترس‌ها و نگرانی‌هایش را در خود پریزد. با بازخورد (مناسب)، مثلاً گفتن «طبیعی است که تو الان این حس را داری و این مشکل مربوط به تو نیست، مربوط به شرایط است»، نشان دهیم که احساسات درخنده را درک می‌کنیم. البته از ابراز پیوسته ترس‌ها و نگرانی‌ها نیز دوری کنیم.

تغذیه خوب، غذای شیک و مرفه نیست، بلکه حداقل مراقبت‌های غذایی است که می‌توانیم داشته باشیم). حس داشتن یک روتین مشخص، آرامش‌بخش است. ۲- تمرین‌های ذهن‌آگاهی: این تمرین‌ها می‌توانند اضطراب ناشی از بلا تکلیفی را کاهش دهند. مانند نفس‌کشیدن آگاهانه، مدیتیشن یا مراقبه‌های یک‌دقیقه‌ای، برقراری حداقل ارتباط با طبیعت، انجام کارهای نیمه‌تمام کوچک روزانه و هر عملی که فعالیت سیستم حسی-حرکتی ما را افزایش دهد. به‌عبارتی، هوشیارانه در هر کاری که انجام می‌دهیم حضور داشته باشیم. ۳- کاهش قرارگیری در معرض اطلاعات زیاد و متناقض: یک یا دو منبع خبری معتبر را انتخاب کنیم و روزانه حدکثر دو مرتبه و هر بار پنج دقیقه این منابع را بررسی کنیم. بمباران اطلاعاتی مغز یا گردش در فضای مجازی، بحران را برای ما تشدید می‌کند. ۴- بازتعریف (بازسازی) مفهومی شرایط بلا تکلیفی: وقتی چیزی خارج از کنترل ماست و درعین‌حال درناک است، می‌توانیم آن را به فرصتی برای چالش تعبیر کنیم؛ فرصتی برای یادگیری یک راه متفاوت، افزایش خلاقیت و حتی یافتن راه‌های جدیدی برای درآمدزایی. با این نگاه و بازتعریف مفهومی، سیستم عصبی ما معطوف‌تر عمل می‌کند، آرامش پیدا می‌کنیم و راحت‌تر فکر می‌کنیم و در نهایت امکان یافتن راه‌های متفاوت افزایش می‌یابد.

راهبردهای حمایت‌های خانوادگی- اجتماعی

۱- راهبرد خانوادگی: کارهای مشترکی را با دیگر اعضای خانواده انجام دهیم، مانند تمیزکردن خانه، آشپزی، آبیاری، آبیاری، ایجاد تغییرات کوچک در دکوراسیون، پیاده‌روی یا انجام بازی‌های مشترک. فعالیت‌های جمعی خانوادگی به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان بسیار کمک‌کننده است و به آنان احساس امنیت و آرامش عاطفی می‌دهد؛ چراکه سطح اکسی‌توسین (هورمون «دوست‌داشتن») و سروتونین (هورمون شادی) را افزایش می‌دهد. شنونده ترس‌ها و نگرانی‌های هم‌دیگر باشیم و فضایی برای این امر فراهم کنیم. با گفتن جملاتی مثل «منی‌خوام بشنوم» یا «از این چیزها نگو» باعث نشویم دیگری ترس‌ها و نگرانی‌هایش را در خود پریزد. با بازخورد (مناسب)، مثلاً گفتن «طبیعی است که تو الان این حس را داری و این مشکل مربوط به تو نیست، مربوط به شرایط است»، نشان دهیم که احساسات درخنده را درک می‌کنیم. البته از ابراز پیوسته ترس‌ها و نگرانی‌ها نیز دوری کنیم.

یا حتی سبک زندگی با هزاران امکان مختلف روبرو است که هر کدام می‌توانند نتایج کاملاً متفاوتی در سرنوشت فرد ایجاد کنند. حاصل این گستردگی انتخاب‌ها فقط آزادی عمل بیشتر نیست، بلکه بار مسئولیت تصمیم‌گیری را سنگین‌تر می‌کند و ترس از انتخاب نادرست را افزایش می‌دهد.

افزون‌براین، در جهان به‌هم‌پیوسته امروز، هر تصمیم فردی می‌تواند تأثیراتی در ابعاد مختلف زندگی داشته باشد. انتخاب شغل بر سلامت روان، انتخاب محل زندگی بر فرصت‌های آینده و حتی انتخاب‌های کوچک روزمره بر پایداری محیط‌زیست تأثیر می‌گذارند. این پیچیدگی باعث شده هر تصمیم به محاسباتی چندبعدی تبدیل شود که ذهن را با ابهامی از متغیرها و احتمالات روبرو می‌کند. همچنین، تنوع بی‌پایان نظرات و دیدگاه‌های متخصصان در هر زمینه، به‌جای ایجاد شفافیت، گاه بر سردرگمی می‌افزاید. وقتی برای هر موضوعی نظرات کاملاً متضادی وجود دارد، فرد در دریایی از اطلاعات متناقض غرق می‌شود و توانایی تصمیم‌گیری منطقی را از دست می‌دهد. جامعه ایران امروز، به‌ویژه پس از جنگ دوازده‌روزه، تجسم عینی این بلا تکلیفی مدرن است: بازارهای مالی در انتظار نخستین نشانه‌های اطمینان، جوانان در موقعیت‌های شغلی لرزان و خانواده‌ها در انتظار فردایی مبهم. در چنین شرایطی، حتی تصمیمات ساده‌تر در گذشته نه‌چندان دور، مانند خرید یک خودرو، سرمایه‌گذاری کوچک یا برنامه‌ریزی برای فرزندآوری، اکنون به معادلاتی پر از متغیرهای ناشناخته تبدیل شده‌اند. این وضعیت فقط یک بحران اقتصادی یا سیاسی نیست، بلکه بحرانی روانی-اجتماعی است که تاب‌آوری فردی و جمعی را به‌شدت می‌آزماید.

سایه جنگ، آینده‌ی محو

در این‌باره «فریدن نمیراتیان»، جامعه‌شناس و کارشناس منابع انسانی، می‌گوید: «تصور اغلب جامعه بر این است که جنگ کماکان تمام نشده و بحران عدم قطعیت وجود دارد و این تفاوت کلیدی بین شرایط کنونی و دوران پس از جنگ هشت‌ساله و تداوم بحران عدم قطعیت در اذهان عمومی است. در آن مقطع، با وجود خرابی‌های گسترده، جامعه به‌وضوح می‌دانست جنگ به پایان رسیده و بلافاصله فرایند بازسازی و سازندگی با حداکثر توان آغاز شد. اما امروز بخش قابل‌توجهی از جامعه این احساس را دارد که جنگ به‌شکل کامل پایان نیافته و این بحران روانی تداوم عدم قطعیت، تأثیرات عمیقی بر تمامی سطوح زندگی گذاشته است.»

نکته حائز اهمیت این است که پدیده بلا تکلیفی در تمامی طبقات و سطوح جامعه مشاهده می‌شود، هرچند که نمود و پیامدهای آن در هر گروه متفاوت است. به‌عنوان مثال، در سطح نهادهای دولتی و شبه‌دولتی، شاهد نوعی بلا تکلیفی و حتی انتظار برای وقوع جنگ بعدی هستیم. این وضعیت باعث شده است بسیاری از این نهادها و شرکت‌ها، ریسک سرمایه‌گذاری و شروع پروژه‌های جدید را بالا تضمین بزنند و از انجام آن خودداری کنند. بتبع آن، بسیاری از شرکت‌های خصوصی که با این نهادها همکاری می‌کنند، به‌دلیل کاهش پروژه‌ها مجبور به تعدیل نیرو شده‌اند. از سوی دیگر، بخشی از کارفرمایان به‌دلیل ناتوانی‌های زیرساختی ازجمله مشکلات مربوط به برق، سوخت و سایر موارد مشابه، با کاهش توان تولید مواجه شده‌اند. در چنین شرایطی، ریسک آغاز پروژه‌های جدید افزایش یافته و این نیز به‌خود خود باعث تعدیل نیرو منجر شده است.

حتی در بین قشر کارگر و کارمند، چه افرادی که مستقیماً تحت‌تأثیر تعدیل نیرو قرار گرفته‌اند و چه دیگران، شاهد تغییر الگوهای رفتاری در عرصه اقتصاد هستیم. جامعه به‌دلیل انتظار وقوع جنگ، تمایل چندانی به پذیرش ریسک سرمایه‌گذاری در بورس ندارد و این امر بحران تولید و اقتصاد را تشدید می‌کند. همچنین، مردم بسیاری از کالاها را از سبد خرید خود حذف می‌کنند تا توانایی مالی خود را برای تأمین کالاهای ضروری در صورت وقوع جنگ حفظ کنند و این مسئله به کاهش درآمد کسب‌وکارها دامن می‌زند.»

علی می‌گوید: «هیچ‌چیز مشخص نیست. روند بازار کاملاً مبهم است. اصلاً نمی‌دانم اگر کارم را گسترش دهم، از عهده هزینه‌ها و اقساط برمی‌آیم یا نه؟»

۲- راهبرد اجتماعی: پیوندهای اجتماعی کنونی را حفظ کرده و حتی افزایش دهیم. به رابطه‌ها و حمایت‌های متقابل بین خود، دوستان و دیگر گروه‌های کوچک اجتماعی بیشتر توجه کنیم. با افرادی که «امن» هستند، صحبت کنیم و به این شکل، تاب‌آوری جمعی را بالا ببریم. به‌جای اینکه دورمی‌هایمان را به مناظرهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی تبدیل کنیم، بدون نقد و قضاوت، همدلانه به یکدیگر گوش دهیم و بنا بر این بگذاریم که هر کس احساس و نقطه‌نظرش را آزادانه بیان کند.

راهبردهای تغییر نگرش:

۱- انعطاف‌پذیری: به‌جای برنامه‌های سختگیرانه که خود را ملزم به انجام آن بدانیم، از اهداف دایره‌ای استفاده کنیم. به این صورت که اگر برنامه «الف» نشد، «ب» را انجام دهیم، اگر «ب» نشد «ج» را و الی آخر. مثلاً اگر امروز نتوانستیم ورزش کنیم، یک دقیقه مدیتیشن می‌کنیم. در انجام تمرین‌های فردی و خانوادگی-اجتماعی که ذکر شد، مراقب باشیم که به آنها به‌عنوان تکلیف نگاه نکنیم و خود را مجبور به انجام آنها نکنیم. این‌طور به خود بگوییم: «هر کدام که شد انجام می‌دهم، بهتر از هیچ است.»

۲- قدرتی کردن: قدرتان کوچک‌ترین و کمترین رویدادهای مثبت اطراف خودمان، اجتماع یا زندگی‌ها و به آنها اهمیت دهیم. مثلاً «امروز دوستم به من زنگ زد و من خیلی خوشحالم» یا «یک نفر در آسانسور به من لبخند زد و خوشحال شدم». برای این رخدادها ارزش قائل شویم، توجه داشته باشیم و لذت ببریم. بها دادن به چیزهای ارزشمند کوچک روزانه، می‌تواند وزن بلا تکلیفی را کم کند.

۳- هشیاری: در زمان‌هایی که اخبار جدید و تکان‌دهنده‌ای به گوشمان می‌رسد، هشیار باشیم و به خود یادآوری کنیم: «چیزی که الان نیاز دارم، انجام یک کار کوچک سازنده است.» به‌ویژه اینکه این کار کوچک و روزمره، یک جنبه اجتماعی هم داشته باشد. این وجه می‌تواند شامل خانواده، دوستان، همسایه‌ها یا حتی غایب‌ها باشد. مانند انجام یک کار خانوادگی یا کمک به یک غریبه. این جنبه کمک می‌کند حس کنیم هنوز کنترل بر زندگی خود داریم. به این معنی که «من حداقل کارهای مفید روزانه‌ای که می‌توانستم را انجام دادم؛» این اقدام، حتی احساس «من برای دیگران هم کاری توانستم انجام دهم» به‌دنبال دارد و در نهایت موجب تقویت حس نوع‌دوستی و احساس ارزشمندی می‌شود.»

سیستان و بلوچستان |

احداث بزرگ‌ترین ایستگاه اندازه‌گیری گاز کشور در مکران

عباس‌نژاد – به همت متخصصان شرکت گاز استان سیستان و بلوچستان مراحل ساخت و احداث بزرگ‌ترین ایستگاه اندازه‌گیری گاز کشور در مجتمع پتروشیمی مکران چابهار با پیشرفت قابل‌توجهی در حال انجام است.

به گزارش روابطعمومی شرکت‌گاز استان سیستان و بلوچستان سید محمود هاشمی مدیرعامل این شرکت گفت: این ایستگاه با ظرفیت بی‌نظیر یک میلیون و ۳۰۰ هزار مترمکعب بر ساعت، توسط کارکنان توانمند شرکت‌گاز استان سیستان و بلوچستان طراحی و در حال اجرا است.

هاشمی با اشاره به اینکه این ایستگاه پس از بهره‌برداری کامل، گاز مورد نیاز ۱۸ واحد پتروشیمی و یک نیروگاه بزرگ تولید برق را تأمین می‌کند‌گفت: ظرفیت این ایستگاه معادل مجموع ظرفیت گاز هم‌زمان ۴۵ شهر متوسط کشور است.

هاشمی در پایان گفت: شرکت گاز استان سیستان و بلوچستان با بهره‌گیری از توان و تخصص داخلی، اجرای این پروژه را با جدیت دنبال می‌کند تا با تکمیل آن، تولید محصولات پتروشیمی و نیز زیرساخت‌های حیاتی تولید و تأمین انرژی جنوب شرق کشور توسعه‌یافته و نقش مهمی را در پیشبرد اهداف صنعتی و اقتصادی منطقه ایفا نماید.

ا هرمزگان |

طرح انتقال آب بستک، نماد عبور از چالش خشکسالی در غرب است

قاسمی – مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب هرمزگان با اشاره به اینکه بحران آب در شهرستان‌های غرب استان جدی است، گفت: در این راستا پروژه انتقال آب از دریا به بستک در اجرای خط انتقال، مخازن ذخیره و تأمین برق به‌طور کامل اجرا و تاسیسات شیرین‌سازی با پیشرفت ۶۰ درصد در دست اقدام است که با تکمیل آن تحول بزرگی در تأمین و پایداری آب غرب استان ایجاد می‌شود.

عبدالحمید حمزپور در نشست شورای اداری بستک که با حضور احمد جباری نماینده مردم غرب هرمزگان در مجلس شورای اسلامی برگزار شد، بحران منابع آبی در شهرستان‌های بندر لنگه و بستک را جدی مطرح کرد و افزود: به دلیل شور بودن سفره‌های زیرزمینی و خشکسالی‌های پیاپی، به‌ویژه در زمستان گذشته که بارش‌ها تقریباً صفر بود، شرایط آبی این مناطق بحرانی‌تر شده است.

او با اشاره به بحران جدی کم‌آبی در غرب هرمزگان، ادامه داد: پروژه انتقال آب بستک با ظرفیت روزانه هشت هزار مترمکعب و اعتباری افزون بر ۱۵ هزار میلیارد ریال در مسیر کوهستانی سخت اجرا شده و با تکمیل آب‌شیرین‌کن، بخش زیادی از مشکلات آب آشامیدنی شهرستان بستک رفع می‌شود.

سیستان و بلوچستان

کاشت ۲۰ هزار نهال در مدارس سیستان و بلوچستان در پویش «هم شاگردی سلام»

رئیس اداره جنگلداری و جنگل‌کاری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری سیستان و بلوچستان گفت: ۲۰ هزار اصله نهال در قالب پویش «همشاگردی سلام» و در راستای ترویج فرهنگ درختکاری و حفاظت از منابع طبیعی در سال تحصیلی جاری در مدارس استان کشت می‌شود.

عبدالشکور کردی در حاشیه برگزاری پویش «همشاگردی سلام» در زاهدان افزود: روز گذشته مصادف با اول مهر و بازگشایی مدارس به طور نمادین حدود ۲۰۰ اصله نهال در برخی مدارس استان کشت شد و در ادامه باتوجه‌به شرایط آب‌وهوایی مناطق مختلف در طول سال تحصیلی ۲۰ هزار اصله نهال دیگر در مدارس کشت می‌شود.

او اظهار کرد: روز گذشته هم‌زمان با آغاز سال تحصیلی جدید پویش «همشاگردی سلام» در سراسر کشور با همکاری وزارت آموزش‌وپرورش به‌صورت نمادین اجرا شد.

کردی افزود: در این چارچوب نیز کاشت نهال در تعدادی از مدارس استان سیستان و بلوچستان به‌صورت هماهنگ و نمادین صورت گرفت و تعدادی نهال برای توسعه فضای سبز در اختیار مدارس قرار گرفت.

او هدف از اجرای این طرح را ناهندپس‌سازی فرهنگ درختکاری در میان دانش‌آموزان دانست و گفت: این اقدام علاوه بر ایجاد فضای سبز در محیط‌های آموزشی

استاندار سیستان و بلوچستان عنوان کرد:

حادثه هشتم مهرزاهدان با جدیت و بر اساس تدابیر رهبری پیگیری شد

رئیس‌جمهور، مسائل مربوط به این حادثه به‌ویژه در حوزه‌های اجتماعی، معیشتی و حقوقی با محوریت شورای تأمین و همکاری مجموعه‌های امنیتی، قضایی و اجرایی سیستان و بلوچستان در حال انجام است.

بیجار با اشاره به مطالبات عمومی مردم سیستان و بلوچستان، افزود: این حادثه تأثیر عمیقی بر فضای اجتماعی استان به‌ویژه در میان اقوام و مذاهب مختلف گذاشت و رسیدگی دقیق به آن موجب جلوگیری از سوءاستفاده جریان‌های افراطی شد.

او با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در سفر سال ۱۳۸۱ به استان، اظهار داشت: راهبردهای ایشان در خصوص انسجام، توسعه و وحدت، نقشه راهی روشن برای مسئولان است که متأسفانه در دوره‌هایی مورد غفلت قرار گرفته بود. بیجار بیان کرد: دیدارهای متعدد با خانواده‌های جان‌باختگان، برگزاری جلسات تخصصی، بررسی پرونده‌ها و رسیدگی به مسائل هویتی از جمله اقدامات مهمی بود که در ماه‌های اخیر با اولویت بالا دنبال شده است.

او گفت: بخش قابل‌توجهی از مطالبات خانواده‌های آسیب‌دیده هشتم مهر ۱۴۰۱ پراخت شده و حمایت‌های معیشتی و اجتماعی نیز در دستور کار قرار دارد تا شرایط زندگی این عزیزان بهبود یابد.

پیام ایران

۷

ا چهارمحال بختیاری |

۱۳ میلیارد ریال برای اجرای ۲ طرح سامان‌دهی رودخانه هزینه شد

مرتضی شاه وردی – معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای چهارمحال‌وبختیاری گفت: برای اجرای ۲ طرح بازسازی، لایروبی و سامان‌دهی رودخانه در شهرستان فارسان ۱۳ میلیارد ریال تأمین و هزینه شده است.

رضا زمانی تأکید کرد: از این مبلغ ۶ میلیارد و ۸۷ میلیون ریال در مدت سه ماه برای بازسازی، لایروبی و آزادسازی تصرفات رودخانه‌های واقع در محدوده شهرستان فارسان و ۶ میلیارد و ۹۲۴ میلیون ریال برای اجرای عملیات سامان‌دهی رودخانه خشکه‌رود این شهرستان در مدت سه ماه اختصاص داده شد.

او افزود: اجرای این طرح‌ها به‌منظور مقابله با سیلاب و توسعه پایدار، افزایش ایمنی عبور سیلاب‌ها، کاهش خطرات در حاشیه رودخانه‌ها انجام شده است.

زمانی تصریح کرد: انتظار می‌رود با اجرای این طرح‌ها، خسارت‌های ناشی از وقوع سیلاب‌ها به‌طور قابل‌توجهی کاهش و شرایط حفاظتی و بهره‌برداری از منابع آب شهرستان فارسان بهبود یابد.

روزنامه
سام‌ما
www.pasayama.com

خبر

مهاجران امسال پارک ملی بوجاق ازراه رسیدند

گیلان، زینب قلی‌پور – سرپرست اداره پارک ملی خشکی دریایی بوجاق گفت: نخستین گروه از پلیکان‌های سفید برای زمستان‌گذرانی وارد پارک ملی خشکی – دریایی بوجاق شدند که بیانگر آغاز مهاجرت زمستانه پرندگان به یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های طبیعی کشور است.

یعقوب رخش‌بهارا مهر با اعلام این خبر اظهار کرد: نخستین گروه از پلیکان‌های سفید طی روزهای اخیر وارد پارک ملی خشکی – دریایی بوجاق شده‌اند. او با اشاره به مشاهده این پرندگان توسط محیط‌بانان در حین گشت و کنترل پارک گفت: هر ساله صدها قطعه پلیکان خاکنگسری و سفید برای زمستان‌گذرانی به تالاب بوجاق مهاجرت می‌کنند و این گروه، نخستین مهاجران امسال هستند. پیش‌بینی می‌شود با کاهش دمای هوا در مناطق شمالی، تعداد پرندگان مهاجر در محدوده پارک به‌طور چشمگیری افزایش یابد. سرپرست اداره پارک ملی خشکی دریایی بوجاق افزود: ورود پلیکان‌های سفید و دیگر گونه‌های مهاجر عبوری و زمستان‌گذران، جلوه‌ای خاص و چشم‌نواز به طبیعت پارک می‌بخشد و نشان‌دهنده پویایی این بوم ساگان ارزشمند با اهمیت حفاظتی بالا در منطقه است. رخش‌بهار بیان کرد: در ایران دو گونه پلیکان سفید و خاکنگسری زیست می‌کنند، هر دو این گونه‌ها در تالاب‌های استان گیلان دیده می‌شوند و تالاب بین‌المللی و پارک ملی خشکی – دریایی بوجاق یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های زمستان‌گذرانی این گونه‌ها در استان به شمار می‌رود.

سیستان و بلوچستان

احداث اتاق محیط‌زیست در قلعه‌بالا برای حفاظت از یوز آسیایی

شاهرود، نریمانی – رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان شاهرود از افتتاح اتاق محیط‌زیست در روستای هدف گردشگری قلعه‌بالا با محوریت یوز آسیایی خبر داد. محمدصادق رضویان اظهار کرد: در راستای تقویت پرونده ثبت جهانی روستای قلعه‌بالا، اتاق محیط‌زیست این روستا با محوریت حفاظت از یوز آسیایی افتتاح شد. این اتاق، با هدف آموزش، آگاهی‌بخشی و حمایت از گونه‌های در معرض خطر به‌ویژه یوز آسیایی راه‌اندازی شده است و می‌تواند الگویی موفق از پیوند میان حفاظت محیط‌زیست و توسعه گردشگری روستایی باشد.

او بیان کرد: این پروژه فرهنگی و زیست‌محیطی با حضور فاطمی مدیرکل توسعه گردشگری داخلی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و جمعی از مسئولان ملی و استانی به بهره‌برداری رسید. حضور مسئولان عالی‌رتبه وزارت میراث‌فرهنگی در این روستا، نودبشش حمایت‌های گسترده‌تر در مسیر ثبت جهانی قلعه‌بالا و توسعه پایدار گردشگری در منطقه است.

سیستان و بلوچستان

باور به جوانان و اعتماد به آن‌ها عامل پیروزی دیروز و امروز بوده است

قزوین، زهره شریفی – فرمانده سپاه صاحب‌الامر (عج) استان قزوین با تأکید بر نقش تعیین‌کننده اتحاد مردم و نیروهای مسلح گفت: انسجام ملی مهم‌ترین عامل پیروزی ایران در دفاع مقدس و جنگ‌های اخیر بود.

سردار رستمعلی رفیعی‌آثانی در نشست خبری هفته دفاع مقدس اظهار کرد: جنگ هشت‌ساله و جنگ ۱۲روزه اسرائیل علیه ایران، از نظر شیوه آغاز، اهداف متجاوزان و حتی پشت‌صحنه دشمنی‌ها

شباهت‌های زیادی داشتند، اما در هر دو میدان، ایران پیروز واقعی بود.

او با بیان اینکه متجاوزان در هر دو جنگ به بهانه‌های واهی دست به حمله زدند، گفت: صدام به تحریک آمریکا و با هدف تسلیم، تجزیه و تغییر نظام به ایران حمله کرد و اسرائیل نیز با اهداف مشابه وارد جنگ شد، اما هیچ‌یک به نتیجه نرسیدند.

فرمانده سپاه صاحب‌الامر (عج) استان قزوین افزود: آغاز دو جنگ با حمله فاغلنگیرنه به فروگاه‌ها و زیرساخت‌های هوایی شباهت دیگر این نبردها بود. صدام تصور می‌کرد ایران تازه انقلاب کرده فاقد توان نظامی است و اسرائیل هم گمان داشت تحریم‌ها و نارضایتی‌ها مانع مقاومت می‌شود، اما نتیجه معکوس شد.

به گفته سردار رفیعی، نقش آفرینی آمریکا نیز در دو جنگ متفاوت بود؛ در دفاع مقدس تنها به پشتیبانی از صدام بسنده کرد، اما در جنگ ۱۲روزه دخالت مستقیم داشت و باز هم شکست خورد.

او مدیریت بی‌نظیر امام خمینی (ره) در دفاع مقدس و فرماندهی مستقیم مقام معظم رهبری در جنگ اخیر را نقطه مشترک کلیدی دانست و تصریح کرد: انسجام ملی، وحدت ارتش، سپاه و بسیج و هدایت مقتدرانه رهبری موجب شد دشمنان در میدان نظامی و دیپلماسی ناکام بمانند.

لرستان

آغاز عملیات اجرایی تقاطع غیرهمسطح «شهدای اقتدار» در خرم‌آباد

مریم تیموری – داریوش بارانی‌بیراوند با بیان این‌که بخش عمده منابع مالی پروژه از محل منابع متمرکز دولتی و بخشی نیز از بودجه جاری شهرداری تأمین می‌شود، افزود: در راستای تقاهم قبلی با قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) برای رفع مشکلات ترافیکی شهر، پروژه تقاطع غیرهمسطح شهدای اقتدار سومین اقدام مشترک ما پس از زیرروهای تقاطع شریعتی و تقاطع امام رضا (ع) به شمار می‌رود.

او با اشاره به روند موفق اجرایی پروژه‌های پیشین گفت: پروژه تقاطع شریعتی هشت ماه پیش از موعد مقرر تحویل مردم شد و پروژه تقاطع امام رضا (ع) نیز تا کمتر از سه هفته دیگر آماده بهره‌برداری است.

بارانی‌بیراوند تصریح کرد: این پروژه با اعتبار تقریبی ۱۲۰ میلیارد تومان طی یک قرارداد ۱۸ ماهه و با هدف تکمیل بلوار شهید شفیعیپور و اتصال آن به میدان کتاب و سپس به بلوار ولایت هشتادمتری طراحی شده است؛ تکمیل این مسیر حلقه اتصال کمربند‌های اصلی شهر را فراهم می‌سازد.

او یادآور شد: سال‌هاست بالاتلکیفی اتصال میدان کتاب به بلوار ولایت مشکلات بسیاری برای ساکنان شهر و مسافران مسیر اشتر و کرمانشاه ایجاد کرده بود؛ به‌گونه‌ای که مسافران در میدان کتاب ناگزیر به عبور از

محللات داخلی شهر می‌شدند که این امر

شایسته مرکز استان نبود.

به گفته شهردار خرم‌آباد، مذاکرات برای توافق با مالکین اراضی مسیر انجام شده و ادامه اتصال از میدان کتاب به بلوار هشتادمتری برقرار شد و تصریح کرد: این اتصال از طریق احداث یک تقاطع غیرهمسطح زمینه تسهیل دسترسی جاده اشتر به بلوار شهید شفیعیپور را نیز فراهم می‌کند.

بارانی‌بیراوند اضافه کرد: ساختار پروژه مشابه با پروژه تقاطع امام رضا (ع) است و هدف آن حل مشکل چپ‌گرد ورودی از جاده کرمانشاه و بلوار شصت‌متری است.

او همچنین از برنامه‌ریزی برای عقد تفاهنامه

فرمانده سپاه صاحب‌الامر

(عج) استان قزوین

در نشست خبری هفته دفاع

مقدس اظهار کرد: جنگ

هشت‌ساله و جنگ ۱۲روزه

اسرائیل علیه ایران،

از نظر شیوه آغاز، اهداف

متجاوزان و حتی

پشت‌صحنه دشمنی‌ها

شباهت‌های زیادی داشتند،

اما در هر دو میدان،

ایران پیروز واقعی بود.

جدید با قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) طی هفته آینده در تهران خبر داد و اظهار داشت: در قالب تفاهنامه جدید، احداث دو معبر دسترسی جدید بر روی رودخانه خرم‌آباد و رفع گره‌های ترافیکی دیگر در دستور کار قرار می‌گیرد.

او با قدردانی از دستگاه‌های دولتی، استاندار لرستان و موسسه راهسازی، ابراز امیدواری کرد پروژه تقاطع غیرهمسطح شهدای اقتدار ظرف مدت ۱۸ ماه به بهره‌برداری برسد.

همچنین افزود: در بالادست این مسیر، عملیات عمرانی پروژه شبدری بزرگ ابتدای کل‌مرند غربی شهر بن‌رودی آغاز می‌شود که اعتباری بالغ بر هفت هزار میلیارد تومان برای آن پیش‌بینی شده است.

عکس نوشت

روستای «هلی بن» و «اسبو» از توابع بخش بندپی شرقی شهرستان بابل در استان مازندران است که در نزدیکی هم قرار دارد. در سال ۱۳۹۴ انتشار عکسی از مدرسه روستای اسبو در مطبوعات منجر به ساخت مدرسه جدید توسط خیرین در سال ۱۳۹۸ در همان روستا شد. مدارس روستاهای اطراف و در حاشیه استان مازندران نیاز به توجه بیشتر مسئولان دارند.

عکاس: مصطفی شانچی - ایسنا

حاشیه

مناقشه بر سر آثار بنکسی در رم

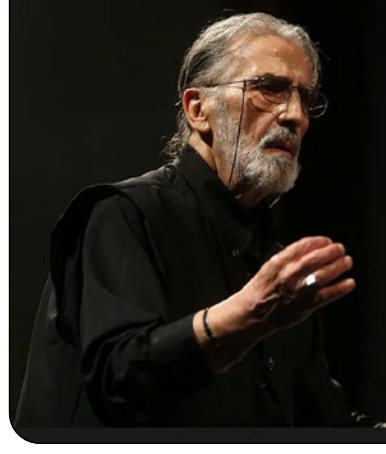
سه اثر هنری بنکسی که برای نمایش در ایتالیا و سوئیس به شرکت «متامورفوزی» امانت داده شده بودند، مناقشه‌ای بین «جان برنر» و مجموعه‌دار بریتانیایی و این شرکت ایجاد کرده‌اند. برنر بیش از سه سال است که منتظر دریافت پرداخت‌های معوق و بازگرداندن آثار است. متامورفوزی پرداخت‌ها را تأیید کرده و گفته پس از پایان نمایشگاه در ژوئن تلاش کرده آثار را بازگرداند، اما برنر به‌دلیل انبساط‌طلبی خواستار نگهداری آثار تا اکتبر شده است. اختلاف همچنان ادامه دارد. ایسنا

موسیقی

خیابانی در تهران نام «فریدون شهبازیان» گرفت

شهردار منطقه ۱۱ تهران از نام‌گذاری یکی از معابر مهم این منطقه به نام «فریدون شهبازیان»، آهنگساز و رهبر ارکستر فقید، در روز چهارشنبه دوم مهر خبر داد. او گفت: «سابقه هنری فریدون شهبازیان بر کسی پوشیده نیست و او را باید یکی از چهره‌های تأثیرگذار در عرصه موسیقی بدانیم. به‌منظور پاسداشت مقام هنری او تصمیم گرفتیم خیابان شیرزاد را که یکی از معابر مهم در منطقه ۱۱ شهر تهران است، به نام استاد فریدون شهبازیان نام‌گذاری کنیم.» ایسنا

دیدگاه

نگاهی به فیلم «چشم بادومی» و موضوع «کی‌پاپ» ها سوء تفاهمی درباره نوجوانی

دخترش را از این وضعیت نجات دهد و دخترک را مدتی در تیمارستان بستری می‌کنند. حتی تا پایان داستان منتظر ماندیم که بالاخره خانواده او به این پذیرش برسد که فرزندشان صرفاً یک علاقه‌مند است و نه فردی که دچار بحران هویت شده، اما این اتفاق نیفتاد و شیوه همدلی و همراهی پدر بزرگ با مادّه هم کمکی به نوع قضاوت داستان نکرد.

صدف سرداری | روزنامه‌نگار

همه ما در دوران نوجوانی علاقه‌مند به گروه خاصی در موسیقی، سینما و... بوده‌ایم و کیست که چنین تجربه‌ای نداشته باشد. از زن پوستر به دیوار اتاق گرفته تا راه انداختن فن‌پیچ می‌تواند تجربه هر کسی باشد و شکل این علاقه‌مندی در هر دوره‌ای متفاوت بوده است.

در سال‌های اخیر موج فیلم و سریال‌های کراهی در ایران، باعث علاقه بسیاری از نوجوانان به این گروه‌ها شد که حالا در قالب جریان «کی‌پاپ» (K-pop) رونق گرفته است.

وقتی در جشنواره جهل‌وسوم فیلم فجر پوستر فیلم «چشم بادومی» را دیدم با خوشحالی از اینکه بالاخره یک نفر به این موضوع پرداخته است، با یکی از دوستانم در سینما به تماشایش نشستیم. سینما آن روز میزبان نوجوانان و کودکان هم بود. اما جدای از شخصیت‌پردازی‌ها، داستان فیلم مانند پارچ آب یخی بود که روی سرم می‌ریخت.

فیلم درباره «مادّه»، دختر نوجوانی است که از روزی که ستاره محبوبش در اینستاگرام برایش پیغامی می‌گذارد و می‌گوید دوست دارد او را در کسرت بعدی‌اش ببیند، تمام فکر و دگرش این می‌شود که به ستول برود. خانواده، به‌خصوص مادر، تلاش می‌کند در برابر این سرکنشی‌ها ایستد. تا اینجا همه چیز منطقی است. اما موضوعی که برابیم حیرت‌انگیز بود از اینجا آغاز می‌شود: در ادامه فیلم، مادّه هویت خود را فراموش کرده و اصرار دارد همان خواننده کراهی است. از بردن مادّه به روستای پدری تا طرح سفر به ستول ریختن، از جمله تلاش‌های مادر است تا

چهره

داستان زنی در گینه‌نو که کارآفرین شد رها از خشونت، پیش به دنیای مد

محل روزگار می‌گذرانیم، درحالی که بار سنگین خشونت‌ها را هنوز با خود داشتیم.» اما این تنها یک آغاز بود. فلورنس پیش‌از آن نیز به‌دلیل حضور فعال در پیشگامانه‌هاش در دنیای سیاست و مد شناخته شده بود. در سال ۲۰۰۲، او اولین زنی بود که در استان گوروکا به عضویت دولت محلی درآمد. لباس‌هایی که می‌پوشید، توجه بسیاری را جلب می‌کرد: لباس‌هایی از پارچه‌هایی که تا پیش‌از آن فقط برای ساخت «بیلبوم» - کیسه‌های سنتی برای حمل هر چیزی از غذا تا نوزاد - به کار می‌رفت. درباره آن روزها می‌گوید: «مردم از خودشان می‌پرسیدند: فلورنس چه کار می‌کند؟ بعضی‌ها می‌گفتند این کار خلاف سنت است. اما همین حرف‌ها به من انگیزه می‌داد. هر روز این لباس‌ها را می‌پوشیدیم و یک کم‌پراز آنها داشتیم.»

نویسنده: میشله دوف | مترجم: مریم فاخر

تجسمی

کودکان ایرانی در جمع برگزیدگان جایزه نقاشی محیط‌زیست ژاپن

هشت عضو مراکز فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در بیست‌و‌چهارمین مسابقه بین‌المللی نقاشی محیط‌زیست‌ی‌کی‌پاپ و امور بین‌الملل کانون، هشت هزار و ۵۱۴ اثر از ۶۸ کشور جهان به این رقابت بین‌المللی ارسال شده بود که ۱۶۰ اثر آن به نقاشی‌های ارسال‌شده اعضای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از ایران اختصاص داشت. اعضای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یک جایزه ویژه هیئت داوران، چهار جایزه اول بخش بین‌الملل و سه دیپلم افتخار بخش بین‌الملل را از این رویداد هنری دریافت کردند. «سنا خدایی» ۱۳ساله از کانون پرورش فکری بشرویه استان خراسان جنوبی جایزه ویژه هیئت داوران این مسابقه را دریافت کرد.

چهره

فلورنس در همان سال، گروهی از زنان بافنده بیلبوم را گرد هم آورد. تا سال ۲۰۰۶، طراحی لباس تیم ملی پاپواگینه نو برای بازی‌های کشورهای مشترک‌المنافع را برعهده داشت و آثارش بعدها در نمایشگاه‌های مد و گالری‌های هنری به نمایش درآمدند. اما برای او و یادگاری تنها یک راه کسب درآمد نبود. می‌گوید: «یافتن برای ما فقط کار نیست؛ این یک پیوند قلبی است. فرصتی برای گفتن داستان‌هایمان، برای خندیدن، شاد بودن و یافتن آرامشی که زنان به آن نیاز دارند.» فلورنس بعدها جشنواره‌ای سالانه به نام بیلبوم راه‌اندازی کرد که حالا تبدیل به شبکه‌ای متشکل از سه‌هزار زن شده است؛ زنانی که مهارت‌هایشان را با هم به اشتراک می‌گذارند و در کنار آن، آموزش‌هایی در زمینه بازاریابی، مدیریت مالی و تغییر اقلیم می‌بینند. این جمع، یک پناهگاه برای زنان قربانی خشونت خانگی دارد و در حال ساخت پناهگاهی دیگر نیز هستند. فلورنس که اکنون ۵۳ سال دارد، می‌گوید: «بیشتر زنان اینجا بیکارند و تنها مهارتشان بافندگی است. ما به آنها کمک می‌کنیم تا داستان‌های برخاسته از دل جامعه‌شان را دوباره روایت کنند. آموزش‌هایی که دریافت می‌کنند، به آنها کمک می‌کند بازاریابی، چانه‌زنی، تأثیر این کار گسترده و عمیق بوده است: زنانی که توانسته‌اند چرخ خیاطی بخردند، حتی زمین خریدند. آنها به دیدار سالمندان می‌روند تا تاریخ شفاهی جمع‌آوری کنند و برای دختران جوان برنامه‌هایی اجرا می‌کنند. بسیاری از این دختران اکنون به مدرسه می‌روند، چون مادرانشان قادر به پرداخت شهریه هستند. فلورنس می‌گوید: «دیدن زنانی که درآمد دارند و خودشان تصمیم می‌گیرند، بزرگ‌ترین خوشحالی من است.»

تجسمی

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در بیست‌و‌چهارمین مسابقه بین‌المللی نقاشی محیط‌زیست‌ی‌کی‌پاپ و امور بین‌الملل کانون، هشت هزار و ۵۱۴ اثر از ۶۸ کشور جهان به این رقابت بین‌المللی ارسال شده بود که ۱۶۰ اثر آن به نقاشی‌های ارسال‌شده اعضای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از ایران اختصاص داشت. اعضای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یک جایزه ویژه هیئت داوران، چهار جایزه اول بخش بین‌الملل و سه دیپلم افتخار بخش بین‌الملل را از این رویداد هنری دریافت کردند. «سنا خدایی» ۱۳ساله از کانون پرورش فکری بشرویه استان خراسان جنوبی جایزه ویژه هیئت داوران این مسابقه را دریافت کرد.